

VERSLAG NAJAARSTREKTELLING 2005

TELPOST DE BROBBELBIES

*Werkgroep Inventarisatie
Vogelwacht Uden e.o.*

Introductie

Het trektelseizoen van 2005 is een hele goede geweest, er zijn veel meer vogels geteld dan ooit in een seizoen hiervoor en er zijn een aantal opmerkelijke records geboekt. In tabel 1 vindt men een overzicht van het aantal teluren per getelde dag in het najaar van 2005 met daarbij de overheersende windrichting en gemiddelde windkracht.

Tabel 1: samenvatting van aantal teluren per dag en gemiddelde windrichting

Dag	Augustus			September			Oktober		November	
	Wind	Teluren		Wind	Teluren		Wind	Teluren	Wind	Teluren
		ochtend	avond		ochtend	avond				
1	NW2-3	7:35	4:15	ZW-1	6:00		ZW1	3:00	ZW2-3	3:00
2	NW0-3		6:00	O-1	2:00		NW-1	6:00	ZW4-5	
3	NW1-2		5:00	NO1-2	4:35		NW1-2	6:30	Z 2-3	5:00
4	NW2-3		5:30	ZO1-2	10:35		NO1-2	3:41	ZW3	
5	ZW1			ZO1-3	4:30	3:35	NO3	9:32	ZW2-3	4:45
6	NW1-2	6:10	1:00	VAR	3:00		OZO-2	5:00	Z 2-3	4:50
7	NW0-2	5:15	2:00	W-3	4:30	7:10	OZO-2	6:00	Z3-4	
8	NW2-3		4:00	ZO-2	4:00		Z-3	3:00	Z3-4	
9	NW2-3		4:00	O-1	3:25		ZW-1	4:35	Z3	2:30
10	W2	2:30	3:50	ZW-1	9:25		ZO-1	4:30	ZZW3	
11	NW1-2		3:00	VAR	5:20		ZO-3	4:30	ZW2-3	
12	Z1		2:35	NO2-3	5:30		ZW2-3	3:30	ZW-3	2:37
13	ZW2	7:00	3:00	W-1	5:00	5:00	ZO-1	6:00	ZW-0	4:30
14	NW3	5:00	1:00	ZZW-3	2:30		N-1	9:20	ZW-0	3:00
15	N3		2:35	NW2-3	1:30		O1-2	10:30	ZW4-5	
16	NW1	3:45	3:55	N3-4	7:00		O1-3	9:30	NW4-5	
17	O3-4	5:20	4:15	NW1-2	6:00		O2-3	9:30	NW1-2	
18	O4		1:30	NW-1	6:00		O2-4	9:30	Z-0	
19	ZO0-1	5:30	3:05	O1-2	5:30		ZO-4	2:30	Z-0	2:30
20	ZW1	5:00	2:00	O1-2	5:00		ZW-4	2:30	ZW2-3	2:25
21	NW1	6:00	7:00	ZO-1	5:00		ZW-1	5:00	NW-2	
22	N1-3		4:00	O-1	4:00		ZW-1	3:00	NO-0	
23	NW1		1:30	ZW3-4	3:50		ZW-2	4:30	Z1-2	
24	ZO3	2:30		ZW-1	7:00		ZW4		ZO2-3	
25	ZW1			ZW1-4	8:00		ZW4-5		W3-4	
26	ZW1			ZW1-2	4:30		ZW-3	2:30	Z3-4	2:30
27	Z-ZW1	9:10		ZW2-3	5:00		ZO1-3	9:30	ZW-0	3:00
28	ZW1	10:45		ZW-3	2:30	2:19	ZO1-2	8:00	ZW-1	
29	Z2	3:00	5:15	ZW-3	2:00	1:45	ZO1-2	8:00	ZW2-3	
30	O2		3:30	ZW2-3	5:00		ZO1-2	6:00	ZW-1	
31	ZO2	3:25	3:45				ZO-1	5:00		
Uur		175:25	87:55	87:30	167:59	148:10	19:49		170:38	40:37
Dagen		28	16	25	30	30	5		29	12

Totaal 544:39 uur in 99 dagen (grijze blokken zijn de weekends)

In de volgende hoofdstukken wordt eerst een overzicht gegeven per maand en dan samengevat voor het hele najaar. Daarna worden de resultaten afgezet tegen de voorgaande jaren en ook nog vergeleken met de rest van Nederland. Ook worden opmerkelijke zaken uit de najaarstrek van 2005 nader uitgelicht en op de nieuwe telpostsoorten ingegaan. De tekst van de tellingsoverzichten komt grotendeels uit de weekoverzichten die Toy Janssen op de site van de Vogelwacht publiceerde. Mignon van den Wittenboer was zo aardig de teksten te corrigeren.

Leo Ballering, Januari 2006

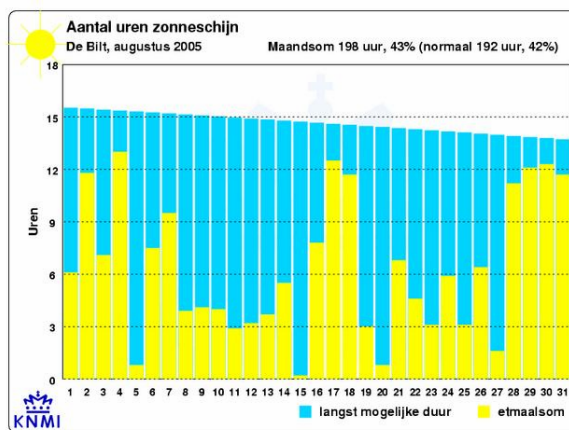
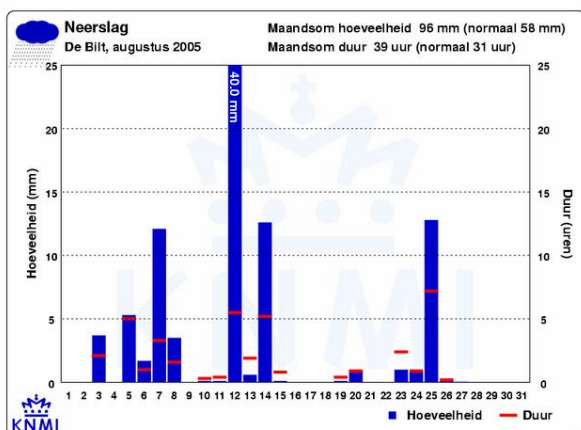
AUGUSTUS 2005

Weeroverzicht (bron: KNMI): Koel, vrij nat en met vrijwel de normale hoeveelheid zonneschijn.

Met in De Bilt een gemiddelde maandtemperatuur van 16,2 °C tegen 17,2 °C normaal was augustus koel. Een groot deel van de maand verliep teleurstellend met wisselvallig weer en temperaturen beneden de langjarige gemiddelden. Aan het eind van de maand werd het op de valreep fraai en zomers warm. Met name de eerste decade (dag 1 tot en met 10) was zeer koel. De gemiddelde maximumtemperatuur over dit tijdvak eindigde in De Bilt met 19,2 °C op een gedeelte derde plaats in de rij van koelste overeenkomstige tijdvakken sinds 1901. Het aantal warme dagen bedroeg in De Bilt 17 tegen 22 normaal. Zomers warm (maximumtemperatuur 25,0 °C of hoger) werd het er op vijf dagen. Een normale augustus telt zeven zomerse dagen. De landelijk hoogste temperatuur, 31,2 °C, werd gemeten op 31 augustus in Eindhoven. Op 24 augustus koelde het op de vliegbasis Twenthe af tot 4,9 °C; de landelijk laagste temperatuur.

Gemiddeld over het land viel 82 mm neerslag tegen 62 mm normaal. Daarmee was augustus vrij nat. Het natst was het in delen van Zeeland en Noord-Holland. In het uiterste noorden en op sommige plaatsen in de zuidelijke provincies werd de minste neerslag afgetapt. Zware buien lieten op 12 augustus in het midden van het land plaatselijk ca. 40 mm neerslag achter met lokaal wateroverlast tot gevolg. Een zeer natte dag was 14 augustus met landelijk gezien 11 mm neerslag. In het zuiden viel plaatselijk meer dan 30 mm.

Gemiddeld over het land scheen de zon 193 uren tegen 198 normaal. Het zonnigst was augustus langs de zuidwest- en westkust. 17, 18 en 29 tot en met 31 augustus waren zonnig met dagelijks minstens 11 zonuren.

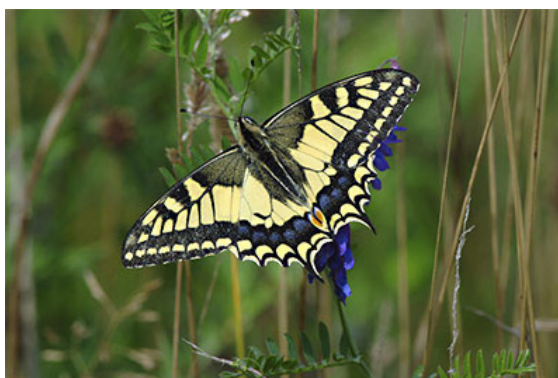

Tellingen augustus

Deze week is begonnen met tellen op maandag 1 augustus. Jan Verhoeven had hiervoor speciaal vrij genomen. Samen met Wim Gremmen heeft hij de spits afgebeten. Meteen al die ochtend sneuvelde een dagrecord, vier **Turkse Tortelduiven**. Ook de eerste vijf **Watersnippen** vlogen over en een erg vroege **Graspieper** (normaal wordt deze soort pas in september voor het eerst waargenomen). Diezelfde avond is er opnieuw geteld. Ook nu moest er een dagrecord aan geloven. 32 **Regenwulpen** vlogen in een groep op afstand van de telpost. Een **Groenpootruiter** en een **Witgatje** waren ook van de partij, soorten die vorig jaar niet werden gezien. Een leuk begin van het telseizoen. Op de tweede avondtelling (02aug05) werd de eerste **Zomertortel** geteld en een nieuw dagrecord bestaande uit 63 **Kokmeeuwen**. Door het slechte weer op woensdag, donderdag (eerste **Tapuit**), zaterdag en zondag weinig vogels maar de veelvuldig ter plaatse aanwezige **Wespendieven** maakten de telling de moeite waard.

Maandagavond (08aug05) was er zelfs langere tijd een **Kwartel** op de telpost te zien en een jagende **Bosuil**. Later op de avond kwamen twee **Zwarte ruiters** laag overgevlogen, voor de telpost de tweede waarneming ooit en tevens een nieuw dagrecord. Ook nog een **Tapuit** op de telpost. Woensdagavond 10aug05 kwam er een telefoontje van Gerard van Aalst met de melding dat er een **Zilverplevier** onze richting uit vloog en gelukkig kregen wij de vogel ook te zien (dit is een nieuwe telpostsoort!). Donderdag en vrijdag avond is er wel geteld maar was er vrijwel geen trek. Zaterdag ochtend (13aug05) werd een leuke ochtend. Om 7:45 uur waren alle ogen gericht op zeven voorbijvliegende **Grauwe ganzen**. Dankzij een oplettend oog van Ralph Smits werd een **Grauwe kiekendief** nog net ontdekt. Het betrof hier een tweedejaars mannelijke vogel; de tweede voor de telpost. Ook waren de steltjes weer present: twee **Groenpootruiters**, vier **Watersnippen** en de eerste **Goudplevier**. Maar ook konden de eerste **Oeverzwaluwen** werden geteld. Ook vandaag waren de **Wespendieven** de hele ochtend present en konden velen malen vlinderend gezien worden. John Hermans ontdekte vlak bij de telpost nog een Koninginnepage. De laaghangende dreigende donkere wolken op zondag (14aug05) scheen de zwaluwen niet te hinderen: in totaal 250 **Boerenzwaluwen**, een **Oeverzwaluw** en elf **Huiszwaluwen**. Vandaag ook een **Grote mantelmeeuw**, een niet alledaagse verschijning op de telpost. Er werd ook nog een zingende **Fitis** gehoord, deze zat in de maïs.

Maandag avond (15aug05) is geteld door Toy. Geen trek van betekenis maar wel waarschijnlijk de laatste waarneming van de lokale **Wespendieven**. Dinsdag (16aug05) is geteld door Ralph Smits en niet voor niks. De aantallen waren waardeloos maar de

kwaliteit goed. Een **Bruine kiekendief** (juveniel of vrouwtje) en een **Wespendief** (vrouwtje). Meerdere telposten in Nederland hadden vandaag Wespendieven op trek. De akkerrand was goed voor minimaal vijf **Bosrietzangers** en diverse kbv'tjes (klein bruin vogeltje). Daarnaast minimaal twee **Snorren**. Verder waren er nog een stuk acht **Roodborsttapuiten**, veel **Gele kwikken** en **Geelgorzen** ter plaatse. Ook de eerst bescheiden aantallen **Veldleeuweriken** aanwezig. De **Kuifeenden** (nieuwe soort voor de telpost) kwamen via de oostkant gingen knoerthard door recht naar zuid. Als afsluiter van de dag was er een **Nachtzwaluw** die midden op de weg besloot te gaan zitten om daar insecten te vangen. Een verschijnsel wat we 2 jaar geleden ook hebben gezien op de telpost. De vogels hebben er bijna elke avond gezeten tot vrijdag **02sep05!!** Doordat ze op waarneming.nl zijn gezet waren er 's avonds regelmatig "vreemden" op en bij de telpost om ze te fotograferen. Dit levert erg veel publiciteit op voor de telpost en de Vogelwacht.

Woensdag (**17aug05**) was wederom een leuke dag voor de telpost met alweer een nieuwe soort op de post, vier **Grote canadese ganzen** trokken over. Ook weer nieuwe jaarsoorten: drie **Wintertalingen**, **Zwarte Specht** en een **Grote bonte specht**. In de avond zaten er nu vier **Nachtzwaluwen** op de weg om insecten te vangen. Soms zaten de vogels op 30 meter afstand.

Donderdag (**18agu05**) werden er zeven **Kwartels** gezien die de weg overstaken. Vrijdagochtend (**19aug05**) werd een **Regenwulp** gehoord, hij kon niet ver weg vliegen maar werd desondanks niet gevonden. Daarnaast nog andere leuke soorten als **Groenpootruiter**, een **Bruine kiekendief** (vrouwtje) en een dagrecord **Watersnippen** (25) die in groepjes verdeeld over de telpost vlogen. 's Avonds is ook geteld met weinig vogels maar nog wel een **Grote canadese gans** en de eerste **Koekoek**. Ook zaterdag (**20aug05**) was niet veel soeps op een nieuw dagrecord **Kokmeeuwen** (93) na. Zondag (**21aug05**) konden er opnieuw nieuwe telpostsoorten worden bijgeschreven. In de vroege ochtend werd een geluid gehoord wat Toy niet thuis kon brengen. Even later vloog er een **Halsbandparkiet** over naar noordelijke richting, weliswaar een exoot maar toch een nieuwe telpostsoort. Alsof dat nog niet genoeg was vloog er tussen acht en negen uur een **Kemphaan** over de telpost, ook een nieuwe soort! Zondagmiddag was er spectaculaire roofvogeltrek voor de

Brobbelbies met een nieuw dagrecord **Wespendieven** (negen, 1e om 14:04 naar Oost, groep van zes op 15:15 naar zuid, één om 15:30 naar oost en één om 16:36 naar zuid). Ook nog een tweede **Grauwe kiekendief** (vrouwtje om 18:40 naar zuid), een **Slechtvalk** en **Bruine kiek** (beide juveniel), een **Boomvalk** op hoogte én tevens een nieuw dagrecord voor het **Witgatje** (3 ex.). Toy schreef: Augustus gaat tot nu toe heel goed. We zitten nu na de derde week op 2887 vogels in 121.30

teluren. Ook het aantal soorten is met 58 goed te noemen. En nu al zes nieuwe soorten. Zijn dit de voortekenen van nog meer?? Ook aan de telpost zelf werd hard gewerkt. Alles wordt in het werk gesteld om het de aanwezigen zo makkelijk mogelijk te maken. Voor onze huistimmerman, Jan vd Tillaart, is niets teveel. En er moest natuurlijk meteen getest worden!!

De vierde week begon erg rustig: op maandag, dinsdag en woensdag was er geen trek. Wel zaten de **Nachtzwaluwen** weer op de weg, en is er de rest van de week niet meer geteld vanwege drukke werkzaamheden en slecht weer. Zaterdag ochtend (27aug05) werd vroeg (06.20 uur) begonnen met tellen door Leo en Toy. In het begin van de ochtend was er niet veel te tellen. Wel een volwassen **Koekoek** (de eerste van de twee die dag) vloog over de telpost. Al om 8.45 kwam de eerste **Wespendief** van de dag over de telpost. We wisten toen natuurlijk nog niet dat dit de beste dag voor Wespendieven op de Brobbelbies zou worden. Daarna

vanaf 10.00 uur drie solitaire vogels (10.09, 10.38, 10.59) Van 11.00 tot 12.00 een vogel om 11.29, drie vogels 11.39 en vier vogels 11.53. Van 12.00 tot 13.00 negen vogels om 12.07 en twee vogels om 12.46. Van 13.00 tot 14.00 drie vogels om 13.06 en drie vogels om 13.30. De laatste Wespendief van de dag trok over de telpost om 14.20. Verderop in het verslag een nadere analyse hiervan. In totaal vandaag **30 Wespendieven**: een absoluut dagrecord. Zondag (28aug05) was een dag met mooi weer. Vandaag bleek een voorspelling uit te komen. Na de twee vorige jaren Morinelplevieren te hebben waargenomen op de telpost waren we benieuwd of het dit jaar weer zou gebeuren. Het werd stiekem wel verwacht. Deze ochtend om 09.05 uur werd in de verte het karakteristieke geluid van een **Morinelplevier** gehoord. Enkele tellen later konden we boven ons hoofd een adult exemplaar in zomerkleed zien. Vandaag wederom **Wespendieven** (22! Tussen 10.30 uur en 12.30 uur) Verder werd tussen 8.00 en 9.00 uur een **Duinpieper** gehoord en twee **Visarenden** (om 10.25 en 13.35 uur).

Maandag ochtend (29aug05) is er geteld door Ralph. Vandaag de eerste twee **Vinken** en de eerste twee **Pimpelmezen**. Er werd een **Bosrietzanger** (een nieuwe telpostsoort) waargenomen die door de maïs voorbij trok. 's Avonds werd nog het dagrecord voor de **Wilde Eend** (zeventien) scherper gesteld. Dinsdagavond (30aug05) was er niet veel trek maar wel een paar leuke soorten (**Wespendief**, **Duinpieper** en **Grote gele kwikstaart**). Toy zag tevens zijn eerste **Das**. Het beest was op ongeveer 25 meter afstand te zien; hij stond midden op de weg. Een aankomende auto heeft hem doen besluiten terug in de maïs te keren. Woensdagochtend is traditioneel weer geteld door Leo met als vreugdevolle momenten een 2e jaars **Bruine Kiekendief**, 42 **Gele kwikstaarten** en de eerste **Geelgors**. 's Avonds is er ook geteld maar er was haast geen trek. Wel een **Zandhagedis** die onder Toy zijn stoel door kroop en zich liet vangen voor

een foto. Tevens nog een **Wespendief** en ook liet een tijd lang een **Vos** zich horen. Een vreemd geluid als je dat nog nooit hebt gehoord.

Kengetallen augustus 2005

In totaal deze maand 4.765 vogels. Nooit eerder werden op onze telpost meer vogels gezien in de maand augustus. Dit komt waarschijnlijk door het hoge aantal uur wat geteld is. Er is namelijk ook nog nooit zoveel uur geteld: 87:55 uur, op 16 dagen, in de ochtend (soms doorlopend naar de middag) en 's avonds 87:30 uur op 25 dagen,. Dat is in het totaal 175:25 uur(!) op 28 verschillende dagen (zie Tabel 1). Het vorige record was augustus van 2003 met 111:30 uur en in 2004 werd er door het slechte weer slechts 74:39 uur geteld.

Gemiddeld zijn er 27 vogels per uur geteld wat beduidend lager is dan het langjarig augustus gemiddelde van 36 vogels per uur.

Ook het aantal soorten is met 69 ten opzichte van vorig jaar bijna verdubbeld. Hieronder nu al 6 nieuwe soorten en 17 nieuwe dagrecords.

De top vijf bestond uit Boerenwaluw (2337, 49,0%), Kokmeeuw (320, 6,7%) Spreeuw (278, 5,8%), Gele kwikstaart (263, 5,5%) en Huiswaluw (230, 4,8%).

Van een aantal soorten (ganzen, eenden, steltlopers, tortelduiven, Gier- en Oeverwaluw) kwamen alle of de meeste vogels in deze maand door:

Blauwe reiger (41/78), Canadese gans (5/7), Casarca (2/2), Wintertaling (6/6), Wilde eend (51/82), Kuifeend (5/5), Wespendief (68/73), Grauwe kiekendief (2/2), Kemphaan (1/1), Regenwulp (54/55), Zwarte ruiter (2/2), Groenpootruiter (8/9), Witgat (6/6), Turkse tortel(4/5), Zomertortel (39/40), Halsbandparkiet (1/1), Koekoek (3/3), Gierwaluw (161/163), Zwarte specht (1/1), Oeverwaluw(8/12) en (2/2) Duinpieper

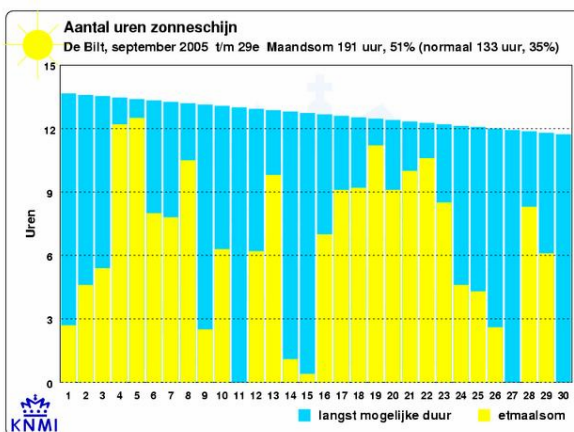
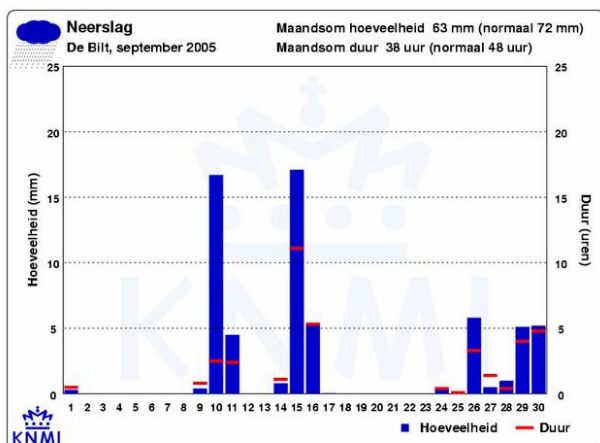
SEPTEMBER 2005

Weeroverzicht (bron: KNMI): Zeer warm, gemiddeld over het land aan de droge kant en zeer zonnig

Een groot deel van de maand was het rustig weer met veel zon. Daarbij waren de eerste tien dagen van de maand (decade I) ook zeer warm voor de tijd van het jaar. De gemiddelde temperatuur over dit tijdvak was in De Bilt met 19,6 °C het hoogste decadegemiddelde sinds 1901. In totaal werden er in september zeven zomerse dagen genoteerd (maximumtemperatuur 25,0 °C of hoger) tegen één normaal. In het zuidoosten verliepen lokaal zelfs negen van de eerste tien dagen zomers warm. De landelijk hoogste temperatuur werd op 8 september gemeten in Ell (Limburg): 29,6 °C. De tweede decade was koel en de derde gemiddeld. Uiteindelijk kwam de gemiddelde maandtemperatuur in De Bilt uit op 15,7 °C tegen een langjarig gemiddelde van 14,2 °C. Sinds 1901 waren slechts zeven septembermaanden nog warmer en september 2005 kan dus worden gekarakteriseerd als zeer warm.

Met gemiddeld over het land 195 uren zonneschijn tegen 136 normaal was september zeer zonnig. Het aantal zonuren was ondanks de veel kortere daglengte in september vergelijkbaar met dat van de zomermaand augustus (193) maar veel meer dan in juli (163). Het zonnigst was het in het noorden van het land. In De Bilt werden 191 uren zon geregistreerd tegen 133 normaal. Daarmee eindigt de maand daar op de achtste plaats in de rij van zonnigste septembermaanden sinds 1901.

Landelijk gemiddeld was september aan de droge kant met 60 mm tegen normaal 75 mm. De meeste neerslag viel in een strook van Zuid-Holland naar Midden-Brabant. Een belangrijk deel van de totale maand neerslag viel op 9, 10 en 15 september. Op 9 en 10 september vielen met name in het zuiden en zuidwesten zeer zware buien

Tellingen September

Op donderdag avond (01sep05) was het enige hoogtepuntje 21 **Kleine mantelmeeuwen**, bijna een dagrecord. Op vrijdag en zaterdag was er door dichte mist geen trek van betekenis, wel werden de **Nachtzwaluwen** voor het laatst gezien. Het lijkt erop dat ze nu echt zijn vertrokken. Zondag (04sep05) werd een hele leuke dag met verscheidene dagrecords en weer een nieuwe soort. Om 08:43 werd een **Morinelplevier** ontdekt door Leo. Nieuwe soort voor deze dag waren 22 **Zwarte Mezen**, de vogels trokken hoog over in kleine groepjes. Er was een **Zwarte mezen invasie** aan de gang, waar wij eigenlijk maar weinig van meekregen, hierover meer verderop in het verslag. De nieuwe dagrecords waren zeven **Bruine kiekendieven** en 179 **Kokmeeuwen**. Ook trokken vandaag **Sperwers** over, de vogels zaten erg hoog en moesten met de verrekijker gevonden worden. Opvallend waren de trekvlinders: er werden vandaag 60 **atalanta's** fladderend over de telpost gezien en twee **Gehakelde aurelia's**. Vandaag was ook weer de jaarlijkse brunch op de telpost. Toen de meeste mensen weg waren werd er om 12:05 uur een **Ooievaar** zeer hoog overtrekkend gezien en om 12.09 een **Zwarte ooievaar** (adult). Wil, die net weg wilde gaan, besloot de wandelende Vogelwachters, die met goed gevulde buiken bij het bezoekerscentrum

stonden, te waarschuwen. Eenmaal daar aangekomen waren deze reeds gebeld over de Zwarte Ooievaar en was er bij Wil even verwarring over welke Ooievaar er nu gezien was; de Zwarte vloog gelukkig richting het Bezoekerscentrum en kon zodoende nog door iedereen gezien worden.

Op maandagochtend (05sep05) was het hoogtepunt een **Boomvalk** en maandagavond leverde zowaar een nieuw dagrecord **Kleine mantelmeeuwen** (61) op. Dinsdagochtend (06sep05) werd er door dichte mist precies één hele **Watersnip** geteld door Henk vd Acker: Henk is hiermee uitgeroepen tot **Trekpechvogel** van het jaar. Woensdagochtend (07sep05) viel daarentegen weer mee met vijf **Goudplevieren**, twaalf **Staartmezen** en drie **Oeverzwaluwen** als leuke soorten maar het hoogtepunt was een **Ortolaan** die luid roepend over de telpost vloog. Donderdag en vrijdag was er geen trek van betekenis. Wel kon op vrijdag een **Bosrietzanger** in de maïs worden herkend aan zijn roepje, vloog er een **Ortolaan** om 08.27 uur luidroepend over de telpost en werden de eerste vier **Koperwieken** van het seizoen (de vroegste ooit) gezien. Verder nog de eerste **Boomleeuweriken** en een **Groenpootruiter** die erg hoog zat en daarom alleen werd gehoord. Zaterdag (10sep05) werd een dag van tegenstellingen. Het was erg mistig er werd dus niet veel verwacht. Om 08.30 uur ontdekte Ralph een vogel achter ons in de maïs. Het was in ieder geval een pieper, zo werd vastgesteld. De grootte van de vogel en de zwarte tekening deden al snel denken aan een Grote Pieper, toen de vogel opvloog werd elke twijfel weggenomen en wisten we zeker dat het hier om een **Grote pieper** ging. Dit is de eerste voor de telpost. Ook het eerste **Smelleken** van het seizoen werd waargenomen, twee **Bruine kiekendieven** en een **Boomvalk**. Later op de ochtend werd een geluid gehoord wat in de eerste instantie niet werd herkend. Er werd een vogel waargenomen met het silhouet van een spechtachtige. Eindelijk viel het kwartje en werd duidelijk dat het hier om een **Boomklever** ging. De vogel vloog hoog over de telpost en hiermee hebben we weer een nieuwe soort voor de telpost dit jaar. Zondag (11sep05) en wederom een mistige dag. Er werden veel Boerenzwaluwen gehoord maar door de mist konden deze pas later goed geteld worden (360 **Boerenzwaluwen** en 29 **Huiszwaluwen**). Ook vandaag weer vijf **Bruine kiekendieven**, het aantal staat dit jaar nu op 23 en dit is tot nu toe al het hoogste aantal ooit, tevens twee **Boomvalken**.

Op maandag (12sep05) werd in de middag begonnen met tellen tot de duisternis inviel. Vandaag de 2e beste dag ooit op onze telpost voor de **Boerenzwaluwen** (1076 met een groep van 800). Op dinsdag (13sep05) een leuke ochtendtelling met opvallend vroege **Zanglijstertrek** (50). Ook de **Graspiepers** beginnen langzaam los te komen (11) en de **Boerenzwaluwen** beginnen nu ook massaal door te trekken (317). 's Middags geen spectaculaire trek maar om 19.22 uur kwam uit de verte een valkje aangevlogen en meteen vielen de witte wangen op. Er werd direct gedacht aan een **Roodpootvalk**. Dit werd bevestigd toen de vogel boven ons hoofd in westelijke richting wegvloog. Het betrof hier een volwassen vrouwtje en een nieuwe soort voor de telpost. Deze avond ook een nieuw fenomeen op de telpost. 1000+ **Boerenzwaluwen** hebben de Brobbelbies uitgekozen als slaapplek. Een prachtig spektakel om tussen de honderden roepende vogels te staan. Op woensdagochtend (14sep05) konden door Leo de eerste **Rietganzen**

en **Kramsvogel** (tevens de vroegste ooit) van het seizoen worden genoteerd. Donderdag en vrijdag geen trek van betekenis. Zaterdag (17sep05) werd een leuke telochtend: een **Pijlstaart** vloog over en daarmee werd de 12e nieuwe soort voor de telpost dit jaar een feit. De eerste **Blauwe Kiekendief** (vrouwtje) van dit jaar werd genoteerd en weer een **Smelleken** en nog een late **Zomertortel** deze laatste doet het dit jaar erg goed (een nieuw jaarrecord, tot dan 40) wat ook geldt voor de **Boompiepers** (tot dan 309) en **Bruine Kiekendieven** (tot nu toe 24 vogels tegen gemiddeld 8 normaal). Zondag ochtend (18sep05) werd niet helemaal de ochtend die werd verwacht. De aantallen vogels vielen tegen. Vannacht wel de eerste **nachtvorst**, op het bankje was het ijs te zien. De lijsterachtige deden het niet slecht: 22 **Grote Lijsters**, elf **Zanglijsters** en zes **Kramsvogels** maar de roofvogels lieten het, ondanks goede omstandigheden, weer afweten. Er zijn nog voldoende **Boerenzwaluwen** aanwezig op de telpost, daarom is het moeilijk te bepalen welke nu doortrekken.

Op maandagmiddag (19sep05) vloog er nog een kleine valk over die een minuut of 5 in een boom ging zitten. Door tegenlicht kon Carel niet vast te stellen om wat voor een valk het ging maar het was in ieder geval geen Torenvalk. Gedacht wordt aan een Boomvalk maar een Roodpootvalk wordt zeker niet uitgesloten. Ook hingen er al veel (minimaal 20) **Veldleeuweriken** rond de telpost, dit is vroeger dan in andere jaren. Ook werd de **Zandhagedis** weer gezien; die blijkt te huizen in het 't Benkske!!.

Dinsdagochtend (20sep05) begon mooi met de komst van een vrouwtje **Blauwe kiekendief** die de hele ochtend rond bleef hangen, later op de dag ook nog eens een vrouwtje **Bruine Kiekendief** die ongeveer een uur rond de post bleef hangen alvorens door te vliegen!! Na ongeveer 09.00 uur begonnen kleine groepjes Boerenzwaluwen laag over de maïs aan te komen. De groepen werden steeds groter en om 11.00 uur zaten we al rond de 500 **Boerenzwaluwen**. Alle vogels gingen zonder uitzondering strak en hard in zuid westelijke richting. Klapstuk vandaag was een **Roodkeelpieper**; deze werd eigenlijk al verwacht. De vogel riep luid recht boven ons hoofd maar kon door de blauwe lucht niet worden gevonden. Net als vorig jaar werd op woensdagmorgen (21sep05) de gepensioneerd krantenbezorger betrapt op wildplassen, en wederom was de, op het wegdek geschilderde, windroos het lijdend voorwerp. Waar je zin in hebt!! Donderdag, vrijdag en zaterdag (mist) waren geen vermeldenswaardigen dagen op de spechtachtige na, die om 08:02 uur recht over de telpost vloog. Mignon was de eerste die zag dat het om een **Draaihals** ging. De vogel vloog in westelijke richting weg. Dit is een nieuwe soort voor de telpost! Zondag (25sep05) begon met een periode van regen maar desondanks trok er een groep van, naar schatting, 300 **Boerenzwaluwen** over de telpost. Totaal vandaag 716 Boerenzwaluwen. Meteen na de regen begonnen de **Graspieters** te vliegen (204 totaal). Er waren goede omstandigheden voor roofvogels maar ze kwamen echter toch niet door, vandaag wel de eerste telling **boven de 1000 ex** (1153 vogels).

Maandagochtend (26sep05) trok het zesde **Smelleken** van dit jaar over. Dit is opmerkelijk daar deze soort normaal pas in oktober wordt gezien op onze telpost. En

weer een klapstuk in de vorm van een **Roodkeelpieper**. Bij aankomst op de telpost op dinsdag (27sep05) bleek dat de **maïs verdwenen** was. Eindelijk hebben we weer een vrije uitkijk. Tijdens het tellen werd ook de maïs achter de telpost gekneusd, hierdoor waren de vogels nauwelijks te horen. Dit bleek niet zo erg omdat er verder bijna geen trek was. Woensdagochtend (28sep05) is geteld door Leo en opmerkelijk was een late **Fitis**, welke, normaal gesproken, al weg zou moeten zijn. Tevens een **Smelleken** over en een **Goudplevier**. 's Avonds konden nog twee **Wulpen** worden vastgelegd maar verder was er weinig trek van betekenis (evenals op donderdag). Vrijdag (30sep05) was een goede afsluiting van september en lijken de aantallen echt te gaan vliegen: 807 **Graspiepers**, 134 **Vinken**, 68 **Witte Kwikstaarten**, twee **Smelleken**, drie **Gele kwikstaarten**, dertien **Kruisbekken** (twee groepjes) en toch nog 172 **Boerenwaluwen** trokken over.

Kengetallen september 2005

In september is er elke dag geteld! Er is dan ook veel meer uur geteld (167:59 uur) dan in afgelopen jaren: 148:10 uur in de ochtend soms doorlopend naar de middag (op 30 dagen, zie tabel 1) en 19:49 uur 's avonds (op 5 dagen).

In het totaal werden in september 11.699 vogels geteld, dat is bijna net zoveel als vorig jaar (11460 ex), verdeeld over 80 soorten (tot eind september al 95 soorten!). Gemiddeld zijn er dus 69,6 vogels per uur geteld, net als augustus weer veel minder dan het langjarig gemiddelde van 121 vogels per uur over 2000-2004.

De top vijf bestond uit Boerenwaluw (6.145, 52% van het maandtotaal), Graspieper (1.739, 15%), Kievit (502, 4%), Spreeuw (407, 4%) en Kokmeeuw (347, 3%).

Van een aantal soorten kwamen alle of de meeste vogels in deze maand door:

Zwarte ooievaar (1/1), Ooievaar (1/1), Bruine kiekendief (17/28), Boomvalk (7/10), Kleine mantelmeeuw (105/165), Boerenwaluw (6.145/8.676), Grote pieper (1/1), Roodkeelpieper (2/2), Gele kwikstaart (341/609), Roodborsttapuit (3/4), Tapuit (17/24), Tjiftjaf (17/19) en Zwarte mees (25/39).

OKTOBER 2005

Weeroverzicht (bron: KNMI): Zeer zacht, zeer zonnig en vrij droog

Met een gemiddelde temperatuur in De Bilt van 13,3 °C tegen een langjarig gemiddelde van 10,3 °C eindigde oktober 2005 op de tweede plaats in de rij van zachtste oktobermaanden sinds 1901. Alleen in 2001 was oktober met een gemiddelde temperatuur van 14,2 °C nog zachter.

Het meest opvallend was het uitzonderlijk zachte weer aan het einde van de maand. De derde decade (dag 21 tot en met 31) was in De Bilt met een gemiddelde

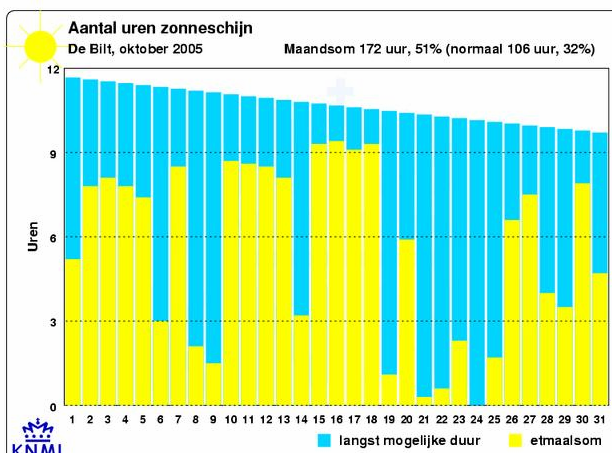
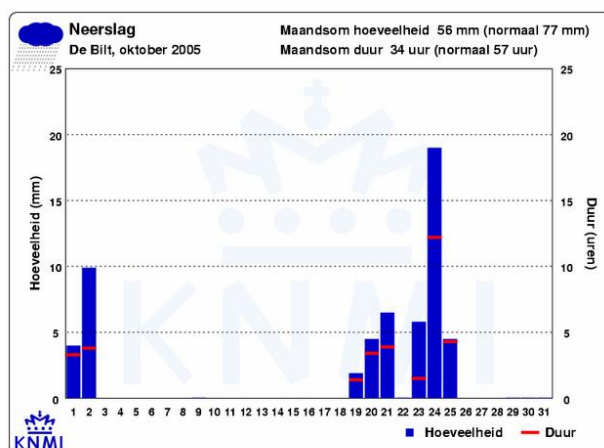
temperatuur van 14,3 °C en een gemiddelde maximum- en minimumtemperatuur van respectievelijk 17,6 °C en 11,3 °C de zachtste in ruim honderd jaar

De uiterste datum in het herfstseizoen waarop in het noorden en midden van het land, waaronder De Bilt, plaatselijk een warme dag werd geregistreerd (maximumtemperatuur 20,0 °C of hoger) was 27 oktober 1937. Dit jaar werd het in delen van het land nog 20,0 °C of hoger van 27 tot en met 31 oktober. Met name het lange aanhouden van het zachte weer, met in het zuiden lokaal vijf aaneengesloten warme dagen, is hoogst uitzonderlijk.

Het totale aantal warme dagen kwam in De Bilt uiteindelijk uit op zeven tegen twee normaal. De landelijk hoogste temperatuur, 23,6 °C, werd gemeten in Woensdrecht op 10 oktober.

Oktober was gemiddeld over het land zeer zonnig met 166 zonuren tegen een langjarig gemiddelde van 105 uren. In De Bilt eindigde oktober met 172 uren zon tegen normaal 106 uren, op de derde plaats in de rij van zonnigste oktobermaanden vanaf 1901. Op de eerste plaats staat oktober 1920 met 189 zonuren. Met name de tweede decade (dag 11 tot en met 20) was zeer zonnig met landelijk gemiddeld 70 uren zonneshijns tegen normaal 35. In De Bilt werden in dit tijdvak 73 zonuren geregistreerd tegen 35 normaal. In het oosten van het land scheen de zon deze maand het meest.

Met gemiddeld over het land 49 mm neerslag tegen normaal 78 mm was oktober vrij droog. Veel dagen verliepen droog, het merendeel van de neerslag viel tussen de 19e en 25e. Landelijk gezien een zeer natte dag was 24 oktober met 15 mm neerslag. De minste neerslag viel in een brede strook van Brabant naar Drenthe.

Tellingen oktober

Op zaterdag (01okt05) werd onze vogelteldag gehouden die samenvalt met de Internationale EuroBirdwatch van Birdlife International. Voor een gedetailleerd verslag zie verder in dit verslag. Door hevige regenval is er op de telpost gestopt met tellen om 10.00 uur. In totaal werden 77 vogels gezien en het hoogtepuntje was een **Grote gele kwikstaart**. John Hermans heeft het al meerdere malen gezegd: "Ge mut wachte tot oktober, dan komme pas de aantallen". En hij heeft gelijk gekregen. Zondag (02okt05) werd een hele mooie dag met prachtig weer om te tellen. Ook de vogels moeten dit hebben gedacht: 3.516 vogels. De **Vinken** waren in de meerderheid (1.545) met van 10.00 tot 12.00 uur het hoogtepunt van de trek en op de tweede plaats de

Graspiepers met 862 vogels. Overal waren in de ochtend lijsters te zien en er moet dus in de nacht veel trek hebben plaats gevonden. Met veertien **Merels** werd een nieuw opvallend dagrecord gevestigd. Een **Goudhaantje** kwam aangevlogen en raakte bijna William vd Velden. Dit is de 2e Goudhaan voor de telpost en een nieuwe jaarsoort, evenals de zes **Zwarte kraaien** die op hoogte kwamen aangevlogen en gevolgd konden

worden tot ze uit zicht waren verdwenen. Zij werden daarom genoteerd, ook dit is een nieuwe jaarsoort. Jan Verhoeven had vakantie en heeft op maandag (03okt05), samen met Wim Gremmen, zijn plaats weer ingenomen op de telpost. Het bleef jammer genoeg bij deze dag, Jan is later nog maar een enkele maal geweest. Er waren goede weersomstandigheden voor vogeltrek maar door zwakke wind zaten de vogels erg hoog. Hierdoor zijn waarschijnlijk de **Vinken** zwaar onderteld. De eerste **Kepen** konden worden genoteerd. Opmerkelijk is dat, terwijl **Zwarte mezen** op andere telposten massaal worden geteld, het er bij ons wat bescheidener aan toe gaat (één ex). Verder nog twaalf **Heggenmussen** (dagrecord!). Ook dinsdagochtend (04okt05) zaten de vogels erg hoog. Met een onaangename koude noordoosten wind werden de **Vinken** wel gehoord maar niet gezien. Een eenzame **Goudplevier** na, deze meldde zich vanaf grote afstand en kon enige tijd later boven de telpost gezien worden. Het hoogtepunt was een **IJsgors** die in zuidelijke richting overvloog en inviel op het achterliggende bietenveldje. De vogel kon helaas niet worden teruggevonden. Toy wist de vogel het snelst op naam te brengen maar pas nadat andere tellers thuis het geluid afgedraaid hadden konden zij dit ook bevestigen! De IJsgors is een nieuwe soort voor de telpost. Woensdag (05okt05) zat de trek nog steeds hoog waardoor geen hoge aantallen geteld konden worden. Wel werden er twee mannetjes **Blauwe kiekendief** en een **Morinelplevier** (al van veraf te horen) gezien. 's Middags werd er nog de tweede Zilverplevier ooit genoteerd, dit is de 2e waarneming voor de telpost van een Zilverplevier. De rest van de week was er geen trek van betekenis. Natuurlijk moeten nog wel de twee **Rode vrouwen** gemeld worden die op zondag (09okt05) genoteerd konden worden om 08.38 uur en met 100 meter tussenruimte, ondertussen alle op het veld foeragerende vogels de lucht in jagend. Toy die al een tijdje op deze soort zat te wachten was net een keertje niet op de telpost aanwezig! Elf **Nijlganzen** kwamen in één groep over, zulke grote (!) groepen hebben wij hier nog niet gezien. Verder nog een vrouwtje **Blauwe kiekendief** en een late **Boerenzwaluw**.

Maandag (10okt05) was een aardige dag en niet alleen vanwege het mooie weer: een dag record **Putters** (zeventien), een late **Gele Kwikstaart** en meer dan 1000 **Vinken**. Het was alleen jammer dat er veel herrie in de omgeving was door slootkantenmaaiers, aardappelrooiers en maïskneuzers maar nu is alles weer keurig opgeruimd en kijkt het weer mooi ruim! Op het veld voor de Telpost sloeg de lokale **Havik** een **Zwarte kraai** en was dit keer zo slim om er mee de boom in te vliegen! Op het gekrijs van de Kraai kwamen vanuit de hele omgeving ongeveer 150 soortgenoten af die probeerden de Havik van verder slachten af te houden. Vorige week lukte dat wel (Havik zat toen op de grond) maar nu niet! Na een kwartier dropen de Kraaien bedroefd af! Op dinsdag

(11okt05) weer veel **Vinken** maar nu ook met **Kepen** er tussen. Maar woensdag was het nog gekker! Op die dag zouden er eigenlijk meerdere tellers aanwezig moeten zijn geweest. De arme Wim Gremmen moest de aantallen alleen noteren maar moest om 11.00 uur uit vermoeidheid de telling staken: 2100 **Vinken** (volgens Wim hadden dit er met meer tellers makkelijk 6000!! kunnen zijn). Door de Vinken te tellen heeft Wim de andere soorten ook onderteld of gemist, waaronder een mogelijke Grote pieper die achter hem inviel maar die hij in alle drukte niet meer terug kon vinden. Op donderdag (13okt05) waren de Ujese Vogelwachters weer terug van Vlieland en werd het een leuke ochtend met nog steeds stralend weer. Omstreeks 08.30 uur kwam een breed front **Spreeuwen** richting de telpost. De Spreeuwen vulden de totale breedte van het voorliggende gebied terwijl in noordelijke richting het eind niet te zien was. Een schatting van de zichtbare vogels was 2300 ex. Om 10.25 uur vloog een 1e kalenderjaar **Rode wouw** over de telpost. Verder een vrouwtje **Smelleken**, 10 **Zwarte mezen** en de eerste **Roeken**; in het totaal vandaag 4.640 vogels. In de middag heeft John Hermans ook nog een bezoek aan de telpost gebracht. Hij was net op tijd om een **Velduil** over te zien trekken en om voor het eerst in het seizoen de **Klapekster** in de Maashorst aan te treffen. Vrijdag (14okt05) was er een gevarieerde telling. De eerste **Kolganzen** konden worden bijgeschreven evenals de eerste echte groepjes **Koperwieken**. Veel **Kepen** en **Sijzen** konden alleen gehoord worden, deze zaten echter te hoog om te kunnen tellen. Na 13.30 uur begonnen de roofvogels door te komen en werden verschillende bellen **Buizerds** (totaal 46) gezien. Hoogtepunt was een bel van 20 vogels om 15.48 uur. Vandaag ook tien Sperwers. Om 14.40 uur zag Wim Gremmen een vogel hard aankomen.

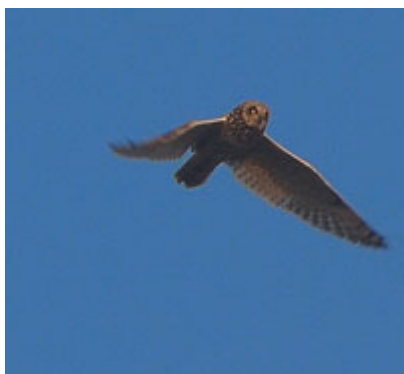
Dit bleek een **Visarend** te zijn! Zaterdag (15okt05) werd een prachtige dag en veel leuke waarnemingen, daardoor werd er doorgeteld tot 17.00 uur. De dag begon met een **Velduil**, de vogel heeft waarschijnlijk overnacht want vloog op uit een veld. De vogel won snel hoogte en verdween in westelijke richting (meer over deze soort bij het jaaroverzicht achter in het verslag). De verwachte lijstertrek bleef uit. Op andere telposten in de omgeving werden

wel veel lijsters geteld, vooral **Koperwieken**. De vogels zaten waarschijnlijk voor ons te hoog. Twee juveniele **Knobbelzwanen** vlogen ook al vroeg over de telpost. In de middag werden twee **Slechtvalken** gezien (dagrecord), twee **Smellekens** (één was duidelijk een mannetje) en een late **Bruine kiekendief** trok over de telpost. Bij deze laatste ging het om een 4e kj mannetje wat nog niet in een volledig volwassen kleed zat. In het totaal kwamen er 35 **Buizerds** in de middag door en twee grote groepen **Smienten** (totaal 90 vogels, tevens verplettering oude dag record). John had deze week vaak zijn fotoapparatuur bij zich en heeft daar regelmatig gebruik van gemaakt. Maar dat had ook praktische consequenties: zo konden naar aanleiding van de foto's twee juveniele **Knobbelzwanen** onderscheiden worden van Wilde zwanen en kon een discutabele **Bruine kiekendief** gedetermineerd worden als 4e kj. Op zondag (16okt05) was het een kouder met in de eerste twee uren van de ochtend volop trek. Wederom trok er een breed front **Spreeuwen** over de telpost. Dit front was zo breed dat het eind niet te zien was,

naar schatting waren dit 2.500 Spreeuwen. Ook vandaag niet veel kunnen zien van de **Koperwieken**; ze zaten erg hoog. Tussen 11.00 en 12.00 uur werd een **IJsgors** gehoord. Dit is de 2e waarneming voor onze post. Dat er ook serieuze gesprekken gevoerd worden bleek wel uit de verzuchting van Wim Gremmen : "als ik van de Ujese Telpost thuis kom dan moet ik altijd eerst een woordenboek pakken om te kijken waar ze het over hadden"!

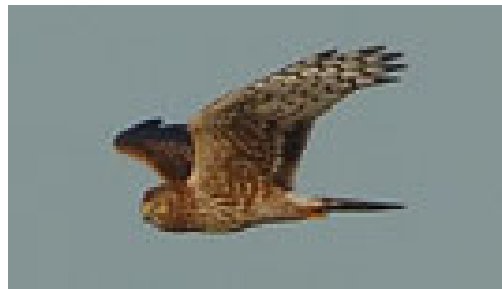
Maandag 17okt05 was de dag van de spectaculaire **Buizerdtrek**. De eerste vogels kwamen al na 10.00 uur en dit viel pas terug na 15:00 uur. Tussen 12:00-13.00 was er een bel 12 en één van 24 vogels en tussen 14.00-15.00 een bel van 19 en één van 34 vogels. Meer over de Buizerdtrek achterin dit verslag. Ook veel **Sperwers** trokken over; in totaal 24. Een mannetje **Blauwe kiekendief** was langere tijd aanwezig op de telpost en een **Smelleken** was de laatste vogel die werd geteld. De kraaiachtigen lieten ook goed trek zien: 270 **Kauwen** en 26 **Roeken**. Op dinsdag (18okt05) kwam er nog een staartje **Buizerds** over (128). De vogels leken moeite te hebben om thermiek te vinden. Vanaf 10.00 uur zeilden kleine groepjes en individuele vogels hoog in de lucht over de telpost. In tegenstelling tot maandag vormden zij geen bellen. Hoogtepunt van de trek lag weer tussen 14.00 en 15.00 uur, er trokken in dit uur 69 vogels over de telpost. Wederom veel **Sperwers** (29) naast de vele lokale Sperwers. Een nieuw dagrecord voor het **Smelleken**, er werden vandaag vijf vogels gezien. De meeste van deze vogels waren mannetjes. Een onvolwassen mannetje verbleef enige tijd op de telpost. Een vrouwtje **Blauwe kiekendief** trok laag over de post. Wederom trok een breed front **Spreeuwen** over de telpost. Ook nu was het eind van de stroom vogels niet te zien. Er werd geschat dat dit zo'n 3.500 vogels geweest moeten zijn. Een **Oeverpieper** werd opgemerkt door Gerard van Aalst die korte tijd op onze telpost aanwezig was. Later zijn er per e-mail nog vragen gesteld of dit wel een Oeverpieper was, want die zouden hier toch niet gezien worden. Een aantal vaste tellers werd daar niet goed van en zagen dit als een teken van jaloezie over de toegenomen expertise van onze telpost. Ook waren er opvallend veel **Kolganzen** (837); vooral in de namiddag werden vele V-tjes gezien. Dit was de op twee na beste telling voor de Kolganzen op de telpost. In totaal vandaag 5.680 vogels op de telpost gezien. Op woensdag (19okt05) was het gedaan met het goede weer en moest er vanwege de regen om 10.00 uur gestopt worden met tellen. Naast **Spreeuwen** werd er nog een **Rode wouw** gezien. Het enige opmerkelijke was een (waarschijnlijk) gestolen auto die met alle deuren en ramen open bij de Drie Vennen schuin in de slootkant stond na het missen van de bocht. Henk is er naar toe gegaan en heeft de politie gebeld die spoedig met de eigenaar ter plaatse was. Voorbereid als ze waren op het slechte weer werd er op donderdag (20okt05) toch geteld vanonder de luifel aan de camper van Mignon. Wederom waren het vooral de Spreeuwen die doorkwamen (1118 ex). Ook vrijdag (21okt05) was het bar en boos en werd er geteld tot 11.00 uur. Hoogtepunt was een **Velduil**, die als eerste door Carel werd gezien. Zaterdag (22okt05) weer regen en een telling tot 12.00 uur. Het weer blijft tegenwerken. Het waren vandaag vooral de **Vinken** (in totaal 977) die in leuke groepen

overtrokken. Verder een bijna wit exemplaar tussen de Houtduiven. **Volgens Toy was de trek wel zo'n beetje over...** Zondag (23okt05) begon warm, althans voor Henk...De gepensioneerd krantenman had weer eens precies midden op de windroos gepoept en iedereen was daar flink boos over! Henk heeft het opgeruimd en kon bevestigen dat de dader nog maar pas langs geweest was: "hij was nog warm". In de week erna is de krantenman op zijn afwijkende gedrag aangesproken en heeft plechtig beloofd dat het niet meer zou gebeuren ("maar je kan ook zo handig je fiets tegen het bankje zetten!") De lokale **Havik** sloeg eerst een kraai waarna weer alle Kraaien in de omgeving aan kwamen vliegen. Dit keer konden we niet zien of de Kraai losgelaten werd, maar vlak daarna sloeg de Havik nog een Houtduif waarna zij nog maar net over de maïs het bos in kon vliegen voordat de Kraaien de aanval konden inzetten.

Maandag en dinsdag (24 en 25okt05) is er vanwege slecht weer niet geteld. Een paar van de weinige dagen die we gemist hebben. Leo heeft woensdag voor het werk nog 2091 vogels geteld maar zonder bijzondere soorten. Er zat dus wel heel veel trek in de lucht en indien er verder geteld was zouden de aantallen veel hoger uitgekomen zijn. Dit bleek een voorproefje op wat ons te wachten stond. Op donderdagochtend (27okt05) is Wim begonnen om 7.30 uur. Enorme aantallen vogels kwamen door (totaal 6149 ex). Wim kon dit alleen bijna niet bijhouden. Pas later in de middag kreeg hij versterking.

Opvallend waren de vele **Kramsvogels** (233) en een vrouwtje **Blauwe kiekendief** werd vroeg in de ochtend waargenomen. In de middag was er nog wat roofvogeltrek. Een bel van veertien en een bel van vijf **Buizerds** werd gezien (totaal 30). Vrijdag (28okt05) dus met goed gemoed begonnen om 8.00 uur en al meteen vlogen er

enorme aantallen vogels boven de telpost. Er kwam al snel versterking in de persoon van Carel. Zelfs met z'n tweeën was het bijna niet bij te houden. De lucht zat vol **Koperwieken** en **Houtduiven**. Jan van Bergen, die deze dag had uitgekozen om naar de Klapekster te komen kijken werd gebombardeerd tot notulist en heeft dit tot 16.00 uur volgehouden (Jan bedankt!). Er gingen vandaag vijf records aan diggelen: 1.741 **Kieviten**, 2.074 **Veldleeuweriken**, 730 **Kramsvogels**, 4.389 **Koperwieken** en 42 **Kruisbekken** (een groep van 41). Verder konden 3.260 **Vinken** en 3.437 **Houtduiven** worden genoteerd alsmede een groep van dertien en een groep van vijf **Goudplevieren** en een **IJsgors**. In totaal vandaag 18.368 vogels!!!! Een **absoluut dagrecord** voor de Brobbelbies (was 10.609 op 20okt02)!! Na zo'n dag denk je dat het niet beter kan, maar de volgende dag (29okt05) werd het tegendeel bewezen. Dat werd de beste dag van het seizoen. In prachtig weer werden hoge aantallen geteld en werden bijzondere waarnemingen gedaan (weer drie nieuwe soorten en vijf nieuwe dagrecords). De eerste **Kleine zwanen** van dit seizoen werden genoteerd en hoge aantallen voor onder andere: **Kievit** 1.012, **Houtduif** 5.455 (dagrecord), **Veldleeuwerik** 4.193 (dagrecord), **Vink** 5.206 (dagrecord), **Spreeuw** 4.834, **Roek** 124 (dagrecord) en **Kneu** 258 (nieuw dagrecord). Een **Huismus** en twee **Kleine rietganzen** (tweede en derde nieuwe soort) werden gezien en verder **Rode wouw**, een **Velduil** (om 09.35 uur) en twee **Smellekens** waarvan er één een vogeltje ving en deze in de lucht compleet oppeuzelde. Dit gebeurde zowat boven de telpost. Een **Sneeuwgorse** was kort ter plaatse. Om 12.15 uur melde Ralph een roofvogel met afhangende vleugels, die vlak daarna onder de

bosrand verdween. Even later werd hij teruggezien. Door de afstand was nog niet duidelijk waar het om ging. Na een kleine minuut werd er **ZEEAREND!!!!** geschreeuwd. Meteen waren alle ogen gericht op de vogel. Langzaam verscheen de vogel boven de Drie Vennen. Hij werd lastig gevallen door een aantal Kraaien. Vastgesteld werd dat het om een juveniele vogel ging. De vogel zeilde langzaam in zuidelijke richting af. Gerard van Aalst werd gebeld. Hij moest de vogel nu ook kunnen zien vanaf de telpost Brobbelbies Zuid. In de verte konden wij Gerard van opwinding haast boven de bosrand uit zien springen. De vogel was ongeveer een half uur zichtbaar en heeft recht boven Gerard gevlogen alvorens hij verdween. De Zeearend is een nieuwe soort voor de telpost. Op het persbericht wat hierover geschreven werd kwam enorm veel respons: Toy had een live interview op Omroep Brabant

en de hele dag belden nieuwsredacties van kranten en televisie om meer gegevens. Op deze manier konden we gelijk mooi de Vogelwacht onder de aandacht brengen! Een fantastische dag dus met ook nog eens **23.020 vogels!!!!** Ook dit is wederom een record. Op zondag (30okt05) was het zeker niet minder. In de vroege ochtend werd een front **Spreeuwen** gezien waarvan aan beide kanten het eind niet in zicht was. Geschat aantal 3.500 vogels. Ralph zag op zijn fiets richting telpost het front Spreeuwen tot boven Zevenbergen, hiermee moet het front zeker 10 km breed zijn geweest. Verder ook grote aantallen van de **Houtduif** (3.845), **Veldleeuwerik** (2.446), **Vink** (2.802), **Spreeuw** (5.844) en een dagrecord voor de **Roek** (140). Twaalf **Toendrarietganzen** konden worden gedetermineerd door hun korte nek en opnieuw vlogen er **Kleine zwanen** over. In het totaal toch weer 16.445 vogels.

Op maandag (31okt05) zag Henk bij aankomst op de telpost zaten er twee **Velduilen** bij het bankje, waarvan één zelfs op de leuning. Ze vlogen weg in westelijke richting. Verder noteerde hij de elfde **Blauwe kiekendief** (vrouwetje), het 25ste **Smelleken**, weer **Kleine rietganzen** (11) en een **Noordse "trompet" goudvink** werd gedetermineerd aan zijn trompetachtige geluid. Hoewel de trek nu echt op zijn eind gaat lopen, toch nog 2.215 vogels.

Kengetallen oktober 2005

In het begin leek het erop dat we in deze maand geen echte grote aantallen te zien zouden krijgen. Toy dacht halverwege zelfs dat de trek al over was zonder dat we daarvan veel meegekregen hadden door de deels onzichtbare hoge trek in de eerste helft van de maand. Maar de laatste week heeft alles rigoureus veranderd. In vier dagen tijd werden 63.982 vogels geteld!!!!!! Waardoor deze grote aantallen nu gezien zijn is nog niet duidelijk. Er werden in oktober in totaal 109.131 vogels geteld, dit is meer dan in het hele vorige recordjaar 2004 samen (84.574). Ook hadden we nooit

gedacht dat dit op de Brobbelbies zou kunnen. In het totaal werden er 79 soorten gezien; ook dit zijn er tien meer dan in oktober 2004

Er is ook op veel meer uren (170:38 uur) geteld dan in enig voorafgaande oktobermaand en wel op 29 van de 31 dagen. Ook werden deze maand 24 dagrecords geëvenaard of verbroken.

De top vijf bestond uit Spreeuw (28.737, 28% van het maandtotaal), Vink (23.415, 23%), Houtduif (16.182, 16%). Veldleeuwerik (11.595, 11%), en Koperwiek (6514, 7%),

Van een aantal soorten kwamen alle of de meeste vogels in deze maand door:

Aalscholver (722/1324), rietgans species (16/25), Kleine rietgans (13/13), Kolgans (1523/1793), Grauwe gans (583/955), Smient (90/90), Rode wouw (4/4), Sperwer (191/237), Buizerd (541/590), Smelleken (15/28), Slechtvalk (4/5), Goudplevier (30/56), Kievit (4.411/5.248), Holenduif (360/555), Houtduif (16.336/28.181), Velduil (6/6), Boomleeuwerik (52/77), Veldleeuwerik

(11.636/12.614), Graspieper (4.652/6.578), Oeverpieper (1/1), Grote gele kwikstaart (10/18), Heggenmus (47/59), Kramsvogel (1.197/1.412), Zanglijster (310/426), Koperwiek (6.514/6.590), Grote lijster (172/273), Koolmees (10/16), Klapekster (2/2), Kauw (1.760/1.967), Roek (450/487), Zwarte kraai (6/6), Spreeuw (30.375/31.937), Huismus (1/1), Ringmus (169/236), Vink (23.449/26.532), Putter (28/37), Sijs (150/172), Kneu (699/802), Kruisbek (98/146), Geelgors (60/78) en Rietgors (322/382).

NOVEMBER 2005

Weeroverzicht (bron KNMI): Vrij zacht, zonnig en gemiddeld over het land de normale hoeveelheid neerslag.

Met in De Bilt een gemiddelde temperatuur van 6,9 °C tegen 6,2 °C normaal was november vrij zacht. Het begin van de maand toonde een voortzetting van het uitzonderlijke zachte weer in oktober. De eerste decade (dag 1 tot en met 10) was in De Bilt met een gemiddelde temperatuur van 11,3 °C en een gemiddelde maximumtemperatuur van 14,8 °C de zachtste in ruim honderd jaar. De oude records stonden op naam van 1983.

Na de zachte start daalde de temperatuur rond het midden van de maand, naar voor november normale waarden. Aan het einde van de maand raakte ons land in de ban van de winter. De temperatuur daalde tot ruim beneden normaal en vooral in het oosten en zuidoosten van het land was de overlast door winterse neerslag groot.

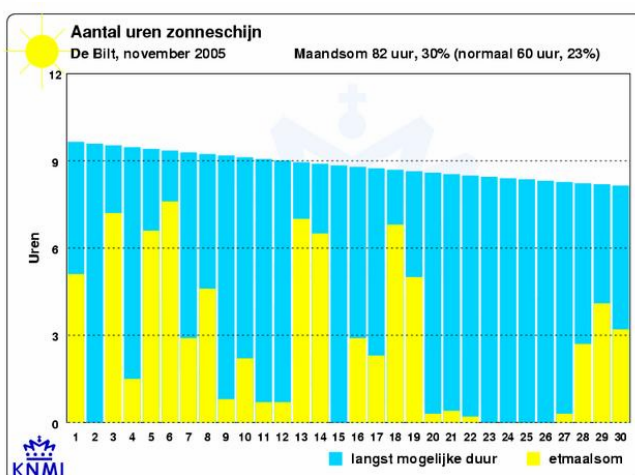
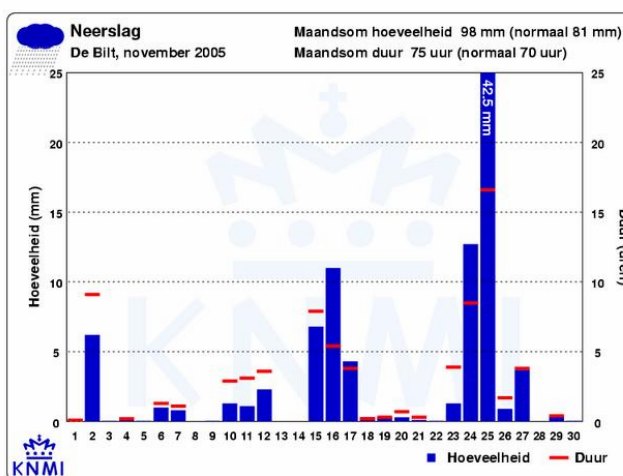
Op 14 november daalde de temperatuur in De Bilt voor het eerst na de zomer tot onder het vriespunt. Het totaal aantal vorstdagen (minimumtemperatuur lager dan 0,0 °C) bedroeg in De Bilt vijf tegen normaal zes.

Met gemiddeld over het land 74 zonuren tegen normaal 60 was november zonnig. De zon was vooral in het eerste deel van de maand te zien, het einde van de maand verliep

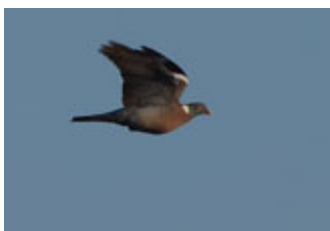
op veel plaatsen somber met op sommige plaatsen zes aaneengesloten zonloze dagen op rij. In het noorden werden de minste zonuren geregistreerd.

Landelijk gemiddeld viel met 89 mm neerslag vrijwel de normale hoeveelheid neerslag van 82 mm. De regionale verschillen waren groot. De minste neerslag viel in het zuidoosten en noordoosten van het land. Verreweg de meeste neerslag viel op 25 november, landelijk gezien 28 mm. Een zeer diepe depressie boven het noorden van ons land veroorzaakte die dag veel overlast. Aan de Hollandse kust stond enige tijd een storm (kracht 9). In Hoek van Holland werd een windstoot van 48 m/s (173 km/uur) geregistreerd. Er viel in een strook van Noord-Holland naar Gelderland overvloedige neerslag, lokaal 50 tot ca. 90 mm in 24 uur.

In het westen viel de neerslag als regen, in het oosten en later zuiden als sneeuw waarbij zich een sneeuwdek vormde tot lokaal ca. 20 cm. Dit had 800 km file tijdens de avondspit tot gevolg. Door de sneeuwlast bezweken enkele hoogspanningsleidingen en daken.

Tellingen november

Op dinsdag (01nov05) is er geteld door Henk maar geen trek van betekenis, net als op donderdag terwijl er woensdag slecht weer was. Naar aanleiding van de perscomotie over de Zeearend was er donderdag nog wel een journalist van het Brabants Dagblad op de telpost voor een interview. Het werd een mooi stuk en de journalist had zelfs zijn huiswerk

gedaan!! Verder nog wel opnieuw een **Smelleken** en tien **Staartmezen**. Op zaterdag (05nov05) was het mooi weer voor de maand november. Opvallend was de "correctie trek" van de Houtduiven. In totaal werden 5801 **Houtduiven** in grote groepen richting noord gezien, naast 706 **Houtduiven** richting zuid. In het totaal is dit een nieuw dagrecord. Een vrouwtje **Blauwe kiekendief** verbleef de hele dag op de telpost en toch nog 1.661 **Vinken** vandaag, ze zijn dus nog niet op.

Door het goede licht konden tussen de Vinken 177 **Kepen** geteld worden. Ook vijf **Goudvinken** konden zo worden gedetermineerd, drie daarvan lieten het trompet geluidje horen, zij behoren tot de ondersoort **Noordse "trompet" goudvink** (dagrecord). Twee **IJsgorzen** vlogen bijna tegen de camper van Carel (ook een dagrecord). Mede dankzij de Houtduiven; in het totaal 9.434 vogels. Ook op zondag (*06nov05*) gingen er grote groepen **Houtduiven** richting noord. In totaal werden er 3.169 geteld (en nog 1.103 richting zuid). Ook nu weer een vrouwtje **Blauwe kiekendief**, welke eigenlijk tot eind november is gezien maar we weten niet of dat steeds dezelfde is geweest. De **Vinken** worden minder, vandaag 686 vogels en wederom door de goede licht omstandigheden konden 191 **Kepen** tussen de **Vinken** geteld worden. En ook nu weer (zes) **Goudvinken**, ze vlogen over de bosrand richting zuid. November blijft nog steeds goed: deze dag 5.618 vogels. Op woensdag (*09nov05*) is deze week voor het eerst geteld. Leo had een leuke ochtend met 1.130 vogels. Hoogtepunten waren een vrouwtje **Blauwe kiekendief**, een **Smelleken** en een volop zingende **Geelgors** met de lente in zijn kop. Op zaterdag (*12nov05*) is er, door het slechte weer en de afwezige vogels, maar kort geteld. Op zondag (*13nov05*) hing er, tot ongeveer 10.30 uur, mist rond telpost. Tot die tijd werd er alleen een **Grote gele kwikstaart** en een **Noorse "trompet" goudvink** worden gehoord. Verder was er weinig trek. De **Geelgors** kon er niet genoeg van krijgen, hij zat ook nu weer luidkeels te zingen.

Maandagochtend (*14nov05*) is er geteld door Henk maar er was weinig trek, maar wel nog een **Smelleken** en vijf **Barmsijzen**. Elders in Nederland werden die laatste veel gezien maar niet bij ons op de telpost. Vanwege slechte weersomstandigheden en weinig tijd is er de rest van de week niet geteld; op zaterdag (*19nov05*) slechts 51 vogels en op zondag (*20nov05*) zelfs maar 32 vogels. Het lijkt erop dat de vogels nu echt verdwenen zijn

Op vrijdag (*25nov05*) was het een chaos in Nederland, doordat er veel sneeuw gevallen was waren de wegen onbegaanbaar en zijn er veel bomen, die nog in blad zaten, omgevallen of de toppen ervan afgescheurd. Leo was dan ook op zaterdag (*26nov05*) de enige bikkelaar op de telpost, vergeefs hopen op vorsttrek van bijvoorbeeld **Kieviten**. Daarentegen kwamen er wel zestien **Goudplevieren** over, waaronder een groep van dertien. Ook was er langere tijd weer een vrouwtje **Blauwe kiekendief** aanwezig die boven de nog immer staande maïs aan het jagen was. Opmerkelijk was verder een groep van 20 Mantelmeeuwen die recht en laag over de post trok en gezien de grootte en de donkere onderachtervleugel werd in eerste instantie aan Kleine Mantelmeeuwen gedacht. Maar omdat de piek van Kleine Mantelmeeuwen rond september ligt en die van de Grote mantelmeeuw in het binnenland rond eind november, is er besloten deze toch als **Grote mantelmeeuw** te noteren. Dit besluit werd ook aangemoedigd door het commentaar in de vogeltrek atlas "maar dat wil niet zeggen dat determinatie van de Grote mantelmeeuw altijd eenvoudig is. Het formaat van de kleinere exemplaren vertoont overlap met dat van de Kleine mantelmeeuw en Zilvermeeuw, wat noopt tot zorgvuldige determinatie". Toen ook de dag erna (zondag *27nov05*) door de meer ervaren tellers twee Grote mantelmeeuwen werden gezien kwam het beroerde hart weer enigszins tot rust. Die laatste dag is er eigenlijk maar weinig echt geteld maar werd de telling opgevrolijkt door een drankje en een hapje bij de houtkachel in de sneeuw. Vogels werden dus niet veel gezien maar wel

een heel erg rare onbekende: ter grootte van Kramsvogel maar lichter van onder en geen staart! Misschien was dit wel de raarste vogel van het seizoen... het was in ieder geval wel de laatste!!

Kengetallen november 2005

Net als vorig jaar is er in November veel minder geteld dan in de maanden daarvoor: 40 uur en 37 minuten in totaal verdeeld over twaalf dagen. De aantallen waren wel behoorlijk: 19.121 vogels waardoor het hoogste november uur gemiddelde: 470 ex/uur (zie ook tabel 4.) tot nu toe werd bereikt. In het totaal werden 53 soorten gezien maar daaronder waren geen nieuwe soorten

De top vijf bestond uit Houtduif (11.815, 62% van het maandtotaal), Vink (2.818, 15%), Veldleeuwerik (964, 5%), Spreeuw (877, 5%) en Keep (432, 2%)

Van een aantal soorten kwamen alle of de meeste vogels in deze maand door: Toendrarietgans (19/33), Nijlgans (108/291), Grote mantelmeeuw (22/32), Keep (432/789), Barmsijs (5/6) Noordse "trompet" goudvink (4/5) en Goudvink (8/9).

De tellers

Er zijn dit jaar weer veel mensen op de telpost geweest en wel 36! Naast de vele fotografen die de nachtzwaluwen kwamen fotograferen, waren er 4 gasten van de IVN Grave, die kwamen kijken of het wat was om een eigen telpost op te gaan richten. Henk Pennings is zelfs enkele weken blijven komen. Ook verheugend was het om de jeugd te zien. Op 18okt05 is er tijdens de jeugdvogelwacht activiteit aandacht besteed aan de vogeltrek door naast de hoofdtelpost nog 4 kleine postjes op te richten en de kinderen zo kennis te laten maken met de vogeltrek. Teun is later nog een aantal keer op de post geweest waaronder de beste dagen. Thijs kende de telpost nog van vorig jaar en is in september een aantal keer geweest.

Ad Bekkers	Henk van den Acker	Martin de Jager	Tini van den Elsen
Ad van Wanrooy	Henk Arnoldussen	Mignon van den Wittenboer	Toy Janssen
Adrie Nijssen	Jan van Bergen	Paul Reys	Wil Verbossen
Annelies Timmerman	Jan van den Tillaart	Peter van de Braak	William van der Velden
Bart van der Wielen	Jan Verhoeven	Ralph Smits	Willie van Lanen
Bart van der Velden	Jan Willem Hermans	Sandra van de Burgt	Wim Gremmen
Carel van de Sanden	Jan Vloed	Teun van Kessel	
Gerard van Aalst	John Hermans	Theo van der Velden	
H. Heesakkers	Leo Ballering	Theo Veldpaus	
Henk Pennings	Mark Paulussen	Thijs Fijen	

Jaaroverzicht 2005

Het is een seizoen geworden wat de geschiedenisboeken in kan. In totaal werden 144.716 vogels geteld, verdeeld over 116 soorten. Onder de soorten waren maar liefst zeventien nieuwe soorten en twee nieuwe ondersoorten (Toendrarietgans en Noordse "trompet" Goudvink). Dit aantal is 71% hoger dan het vorig jaar (84.573 ex.) en 150% meer dan in 2003 (58.160 ex.)

Er is dit jaar 554:39 uur geteld en in de eerste drie maanden is er maar op vier dagen niet geteld. In het totaal zijn er 136 records scherper gesteld; 47 vroegste waarneming (fenologie) records gebroken, 51 dagrecords en 38 laatste waarneming (fenologie) records.

Spectaculair waren vooral de Wespendifeventrek vroeg in het seizoen en de Buizerdtrek halverwege oktober meemaken. Memorabel zijn ook de enorme aantallen in het laatste weekend van oktober met ook nog eens de Zeearend.

In dit hoofdstuk wordt, tussen de tabellen, kort ingegaan op de trek-karakteristieken van de nieuwe soorten en wat verteld over de invasies die dit jaar plaatsvonden en niet alleen die wij waargenomen hebben maar ook invasies die jammer genoeg aan ons voorbij gegaan zijn.

In tabel 2 vindt men het maand- en totaal overzicht naar aantallen per soort en de fenologie (relatie tussen eerste of laatste waarneming per soort en de datum) en het dagmaximum per soort in 2005.

Tabel 2: maand- en totaalaantal per soort, fenologie en dagmaxima in 2005

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Eerste	Datum dagmax	Dag Maximum	Laatste
Aalscholver	88	299	722	215	1324	01-aug-05	05-nov-05	161	26-nov-05
Blauwe reiger	41	24	12	1	78	01-aug-05	12-sep-05	10	06-nov-05
Zwarte ooievaar		1			1	04-sep-05	04-sep-05	1	04-sep-05
Ooievaar		1			1	04-sep-05	04-sep-05	1	04-sep-05
Knobbelzwaan			2		2	15-okt-05	15-okt-05	2	15-okt-05
Kleine zwaan			10	15	25	29-okt-05	03-nov-05	9	26-nov-05
rietgans species		4	16	5	25	14-sep-05	30-okt-05	8	05-nov-05
Toendrarietgans			14	19	33	30-okt-05	06-nov-05	14	14-nov-05
Kleine rietgans			13		13	29-okt-05	31-okt-05	11	31-okt-05
Kolgans			1523	270	1793	14-okt-05	18-okt-05	837	19-nov-05
Grauwe gans	101	100	583	171	955	02-aug-05	13-nov-05	97	26-nov-05
Canadese gans	5	2			7	17-aug-05	17-aug-05	4	17-sep-05
Nijlgans	48	58	77	108	291	07-aug-05	05-nov-05	37	26-nov-05
Casarca	2				2	16-aug-05	16-aug-05	2	16-aug-05
Smient			90		90	15-okt-05	15-okt-05	90	15-okt-05
Wintertaling	6				6	17-aug-05	17-aug-05	3	29-aug-05
Wilde eend	51	21	4	6	82	01-aug-05	29-aug-05	17	13-nov-05
Pijlstaart		1			1	17-sep-05	17-sep-05	1	17-sep-05
Kuifeend	5				5	16-aug-05	16-aug-05	5	16-aug-05
Wespendif	68	3			71	16-aug-05	27-aug-05	30	04-sep-05
Rode wouw			4		4	09-okt-05	09-okt-05	2	29-okt-05
Zeearend			1		1	29-okt-05	29-okt-05	1	29-okt-05

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Eerste	Datum dagmax	Dag Maximum	Laatste
Bruine kiekendief	9	17	2		28	07-aug-05	04-sep-05	7	16-okt-05
Blauwe kiekendief		3	8	4	15	17-sep-05	05-okt-05	2	26-nov-05
Grauwe kiekendief	2				2	13-aug-05	13-aug-05	1	21-aug-05
Havik	1	2	5		8	17-aug-05	17-aug-05	1	28-okt-05
Sperwer	1	33	191	12	237	04-aug-05	18-okt-05	29	14-nov-05
Buizerd	3	21	541	25	590	01-aug-05	17-okt-05	209	06-nov-05
Visarend	2		1		3	28-aug-05	28-aug-05	2	14-okt-05
Torenvalk	2	1	4		7	10-aug-05	10-aug-05	1	16-okt-05
Roodpootvalk		1			1	13-sep-05	13-sep-05	1	13-sep-05
Smelleken		9	15	4	28	10-sep-05	18-okt-05	5	14-nov-05
Boomvalk	3	7			10	16-aug-05	16-aug-05	2	25-sep-05
Slechtvalk	1		4		5	21-aug-05	15-okt-05	2	16-okt-05
Morinelplevier	1	1	1		3	28-aug-05	28-aug-05	1	05-okt-05
Goudplevier	2	7	30	17	56	13-aug-05	28-okt-05	20	26-nov-05
Zilverplevier	1		1		2	10-aug-05	10-aug-05	1	05-okt-05
Kievit	75	502	4411	260	5248	17-aug-05	28-okt-05	1741	14-nov-05
Kemphaan	1				1	21-aug-05	21-aug-05	1	21-aug-05
Watersnip	55	48	11	3	117	01-aug-05	19-aug-05	26	01-nov-05
Regenwulp	54	1			55	01-aug-05	01-aug-05	32	07-sep-05
Wulp	11	6	13	2	32	01-aug-05	20-aug-05	5	03-nov-05
Zwarte ruiter	2				2	08-aug-05	08-aug-05	2	08-aug-05
Groenpootruiter	8	1			9	01-aug-05	07-aug-05	2	09-sep-05
Witgat	6				6	01-aug-05	21-aug-05	3	21-aug-05
Kokmeeuw	320	347	496	51	1214	01-aug-05	04-sep-05	179	20-nov-05
Stormmeeuw	23	39	84	22	168	01-aug-05	14-okt-05	25	20-nov-05
Kleine mantelmeeuw	54	105	6		165	01-aug-05	05-sep-05	65	13-okt-05
Zilvermeeuw	14	8	29	5	56	01-aug-05	27-okt-05	7	20-nov-05
Grote mantelmeeuw	9	1		22	32	14-aug-05	26-nov-05	20	27-nov-05
Holenduif	39	75	360	81	555	01-aug-05	16-okt-05	60	27-nov-05
Houtduif			16366	11815	28181	05-okt-05	05-nov-05	6507	27-nov-05
Turkse tortel	4	1			5	01-aug-05	01-aug-05	4	21-sep-05
Zomertortel	39	1			40	02-aug-05	06-aug-05	7	17-sep-05
Halsbandparkiet	1				1	21-aug-05	21-aug-05	1	21-aug-05
Koekoek	3				3	19-aug-05	27-aug-05	2	27-aug-05
Velduil			6		6	13-okt-05	31-okt-05	2	31-okt-05
Gierzwaluw	161	2			163	01-aug-05	04-aug-05	29	04-sep-05
Draaihals		1			1	24-sep-05	24-sep-05	1	24-sep-05
Zwarte specht	1				1	17-aug-05	17-aug-05	1	17-aug-05
Grote bonte specht	2	1	1		4	17-aug-05	17-aug-05	1	29-okt-05
Boomleeuwerik		16	52	9	77	09-sep-05	29-okt-05	18	13-nov-05
Veldleeuwerik		14	11636	964	12614	04-sep-05	29-okt-05	4193	26-nov-05
Oeverzwaluw	8	4			12	13-aug-05	13-aug-05	5	10-sep-05
Boerenzwaluw	2337	6145	194		8676	01-aug-05	12-sep-05	1076	09-okt-05
Huiszwaluw	230	116			346	01-aug-05	07-aug-05	64	20-sep-05

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Eerste	Datum dagmax	Dag Maximum	Laatste
Grote pieper		1			1	10-sep-05	10-sep-05	1	10-sep-05
Duinpieper	2				2	28-aug-05	28-aug-05	1	30-aug-05
Boompieper	215	122	5		342	01-aug-05	13-aug-05	40	03-okt-05
Graspieper	4	1739	4652	183	6578	01-aug-05	02-okt-05	862	27-nov-05
Roodkeelpieper		2			2	20-sep-05	20-sep-05	1	26-sep-05
Oeverpieper			1		1	18-okt-05	18-okt-05	1	18-okt-05
Gele kwikstaart	263	341	5		609	01-aug-05	04-sep-05	54	11-okt-05
Gr. gele kwikstaart	5	2	10	1	18	09-aug-05	19-aug-05	2	13-nov-05
Witte Kwikstaart	24	249	612	8	893	01-aug-05	02-okt-05	86	13-nov-05
Heggenmus	3	8	47	1	59	14-aug-05	03-okt-05	12	09-nov-05
Paapje	4	6			10	09-aug-05	07-sep-05	4	10-sep-05
Roodborsttapuit		3	1		4	04-sep-05	25-sep-05	2	02-okt-05
Tapuit	7	17			24	07-aug-05	05-sep-05	4	30-sep-05
Merel	1	7	62	2	72	20-aug-05	02-okt-05	14	26-nov-05
Kramsvogel		47	1197	168	1412	14-sep-05	28-okt-05	730	26-nov-05
Zanglijster		109	310	7	426	13-sep-05	15-okt-05	71	09-nov-05
Koperwiek		6	6514	70	6590	09-sep-05	28-okt-05	4389	14-nov-05
Grote lijster	1	87	172	13	273	10-aug-05	26-okt-05	70	13-nov-05
Bosrietzanger	1	1			2	29-aug-05	29-aug-05	1	09-sep-05
Tjiftjaf	1	17	1		19	27-aug-05	24-sep-05	5	02-okt-05
Fitis	1	1			2	14-aug-05	14-aug-05	1	28-sep-05
Goudhaantje			1		1	02-okt-05	02-okt-05	1	02-okt-05
Staartmees		12		10	22	07-sep-05	07-sep-05	12	03-nov-05
Zwarte mees		25	14		39	04-sep-05	04-sep-05	22	13-okt-05
Pimpelmees	2	10	11		23	29-aug-05	24-sep-05	4	18-okt-05
Koolmees		5	10	1	16	24-sep-05	18-okt-05	5	05-nov-05
Boomklever		1			1	10-sep-05	10-sep-05	1	10-sep-05
Klaapekster			2		2	18-okt-05	18-okt-05	2	18-okt-05
Gaai		9	12	2	23	21-sep-05	21-sep-05	6	06-nov-05
Kauw	11		1760	196	1967	16-aug-05	30-okt-05	431	26-nov-05
Roek			450	37	487	13-okt-05	30-okt-05	140	13-nov-05
Zwarte kraai			6		6	02-okt-05	02-okt-05	6	02-okt-05
Spreeuw	278	407	30375	877	31937	06-aug-05	30-okt-05	5844	26-nov-05
Huisemus			1		1	29-okt-05	29-okt-05	1	29-okt-05
Ringmus	21	46	169		236	24-aug-05	28-okt-05	50	30-okt-05
Vink	2	263	23449	2818	26532	29-aug-05	29-okt-05	5206	27-nov-05
Keep			357	432	789	03-okt-05	06-nov-05	191	19-nov-05
Groenling	12	12	23	7	54	01-aug-05	01-aug-05	5	27-nov-05
Putter		5	28	4	37	04-sep-05	10-okt-05	17	14-nov-05
Sijs		11	150	11	172	04-sep-05	28-okt-05	22	19-nov-05
Kneu	3	23	699	77	802	16-aug-05	29-okt-05	258	27-nov-05
Barmsijs		1		5	6	24-sep-05	14-nov-05	5	14-nov-05
Kruisbek		21	98	27	146	10-sep-05	28-okt-05	42	27-nov-05
Goudvink			1	8	9	29-okt-05	06-nov-05	6	06-nov-05

Soort	Aug	Sep	Okt	Nov	Totaal	Eerste	Datum dagmax	Dag Maximum	Laatste
Noordse "trompet" goudvink			1	4	5	31-okt-05	05-nov-05	3	13-nov-05
IJsgors			3	3	6	04-okt-05	05-nov-05	2	06-nov-05
Sneeuwgorz			1		1	29-okt-05	29-okt-05	1	29-okt-05
Geelgorz	1	9	60	8	78	31-aug-05	27-okt-05	12	26-nov-05
Ortolaan		2			2	07-sep-05	07-sep-05	1	09-sep-05
Rietgorz	3	22	322	35	382	03-aug-05	29-okt-05	48	27-nov-05
Totaal	4765	11699	109131	19121	144716				

In tabel 3 is te zien dat de top 20 van 2005; bij elkaar goed is voor de 96,2% van het totaal aantal getelde vogels. Vergelijking met de afgelopen jaren leert dat het een erg goed jaar voor de Houtduif was.

Tabel 3: Top 20 van 2005

	2005	Totaal	%
1	Spreeuw	31.937	22,1
2	Houtduif	28.181	19,5
3	Vink	26.532	18,3
4	Veldleeuwerik	12.614	8,7
5	Boerenwaluw	8.676	6,0
6	Koperwiek	6.590	4,6
7	Graspieper	6.578	4,5
8	Kievit	5.248	3,6
9	Kauw	1.967	1,4
10	Kolgans	1.793	1,2
11	Kramsvogel	1.412	1,0
12	Aalscholver	1.324	0,9
13	Kokmeeuw	1.214	0,8
14	Grauwe gans	955	0,7
15	Witte kwikstaart	893	0,6
16	Kneu	802	0,6
17	Keep	789	0,5
18	Gele kwikstaart	609	0,4
19	Buizerd	590	0,4
20	Holenduif	555	0,4
	Totaal		96,2%

Nieuwe soorten

Dit jaar trokken er maar liefst zeventien nieuwe soorten (en twee ondersoorten) over de telpost. Hieronder kort een overzicht van de trekken van deze soorten (grotendeels uit LWVT / SOVON Vogeltrek over Nederland 1976-1993. Schuyt en Co. Haarlem). De beschrijving over hoe deze soorten gezien werden in het veld staat in de bijbehorende maandoverzichten.

01. **Zilverplevier** (gezien op 10aug05) Broedt in hoogarctische toendra's van de Oude en Nieuwe wereld (m.u.v. Groenland en Scandinavië). De door West-Europa trekkende vogels broeden in west-Siberië en overwinteren langs de kust van West-Afrika en Tunesië. De najaarstrek begint in juli en loopt in september af, eerst passeren de volwassen vogels en daarna de jongen. In de zuidoostelijke helft van Nederland wordt de najaarstrek bijna niet opgemerkt; de soort is hier uitermate schaars.
02. **Kuifeend** (gezien op 16aug05) Broedt in het noordelijk deel van Europa en Azië en komt sinds 1900 steeds meer naar gematigde streken. De meeste Kuifeenden overwinteren in West-Europa en in mindere mate rond de Scandinavische kustwateren. Het IJsselmeergebied vormt een belangrijke ruiplaats. De mannetjes eenden ruien hier hun slagpennen; de succesvol broedende vrouwtjes ruien meestal op de broedplaats. De zomertrek vormt de inleiding tot de slagpenruui en loopt van half juli tot half augustus, deze trek wordt het meest in Nederland waargenomen. De najaarstrek loopt van half september tot half december en als het IJsselmeer dichtvriest zijn er vorstrushes te zien.
03. **Casarca** (gezien op 16aug05). De Casarca komt van oorsprong in Zuidoost-Europa voor. Vandaar kunnen wilde vogels Nederland bereiken, maar de meeste waarnemingen alhier betreffen vogels uit verwilderde tamme populaties. Tegenwoordig broedt de soort ook in Nederland. Deze soort wordt zeer zelden geteld, van 2000 tot 2006 zijn er 179 geteld in Nederland en Vlaanderen vooral in het oosten van het land met uitschieters langs het IJsselmeer.
04. **Grote canadese gans** (gezien op 17aug05) Komt van origine uit Noord-Amerika, maar is rond 1650 in Groot-Brittannië geïntroduceerd waar er tegenwoordig meer dan 50.000 leven. Rond 1930 zijn deze ganzen ook in Scandinavië uitgezet en een deel daarvan trekt in strenge winters naar Duitsland en Nederland. In Nederland broeden ze sinds 1950 maar de soort is vooral sinds de jaren tachtig sterk toegenomen. De zichtbare trek wordt vooral in het oosten van Nederland tussen half augustus en half oktober waargenomen en betreft vermoedelijk rondzwervende vogels en verplaatsingen tussen Nederlandse en Duitse pleisterplaatsen.
05. **Kemphaan** (gezien op 21aug05). Broedt in het noordelijk deel van Europa en Azië (voornamelijk Rusland) en Nederland ligt in het uiterste zuidwesten van het broedgebied. Na de broedtijd trekken ze in een breed front zuidwaarts om in de Sahelzone van Afrika te overwinteren. Half juni keren de eerste Kemphanen terug

uit het broedgebied, met een piek begin juli, daarna neemt de trek tot eind augustus snel af. Mannetjes trekken eerder door dan vrouwtjes en juvenielen.

06. **Halsbandparkiet** (gezien op 21aug05). Komt van origine voor in de droge savanne en laagland regenwoud van noordelijk en tropisch Afrika en zuid Azië. Als gevolg van introducties en ontsnappingen heeft de soort zich echter op veel plaatsen buiten het normale verspreidingsgebied gevestigd. De parkieten in Europa behoren vermoedelijk tot de uit Azië afkomstige ondersoort *Psittacula krameri borealis*. In Nederland komt de soort vooral in het westen voor met belangrijke centra in Amsterdam en Den Haag, de soort breidt zich echter sterk uit naar het oosten. Het overvliegende exemplaar was dan waarschijnlijk ook een rondzwervende vogel.
07. **Bosrietzanger** (gezien op 29aug05) Is zeer Afrika gericht en is gemiddeld maar 55 dagen in zijn broedgebied in Europa, om daarna weer snel terug te keren naar de overwinteringsgebieden in het oosten van zuidelijk Afrika (Zambia tot Namibië). Het zijn, net als alle andere zangers, nachttrekkers. De bij ons waargenomen vogel trok door de maïs voorbij en is dus waarschijnlijk 's nachts in de buurt neergestreken.
08. **Zwarte mees** (gezien op 04sep05) Leeft in de naaldbossen in grote delen van Eurazië en enkele gebieden in Noord-Afrika. Van de Europese vogels, met uitzondering van die uit het zuidwesten, gaat ieder jaar een deel op trek. Massale verplaatsingen, van zowel jonge als oude vogels, ontstaan meestal door voedselgebrek. De najaarstrek speelt zich vooral af tussen half september en half november, maar er kunnen, van jaar tot jaar, aanzienlijke afwijkingen voorkomen. Zie verder in dit hoofdstuk informatie over de invasie van de Zwarte mees in 2005.
09. **Grote pieper** (gezien op 10sep05) Broedt in Oost-Siberië, Mongolië en China en overwintert in het zuiden van Azië. Hierdoor is het opmerkelijk dat de soort jaarlijks, zij het schaars, door West-Europa trekt. Kleine maar toenemende aantallen overwinteren in Zuidwest-Europa en West-Afrika. Hierdoor wordt de soort in Nederland vooral in het najaar waargenomen van begin september tot half november en meestal langs de kust en het IJsselmeergebied.
10. **Boomklever** (gezien op 11sep05) Is een onvervalste standvogel in bijna geheel Europa. Jonge vogels willen na het uitvliegen nog wel eens kleine omzwervingen maken. Ook in de Maashorst broedt de soort (bij de inventarisatie in 2002 werden er zestien territoria vastgesteld) en wordt daar de laatste jaren in toenemende mate in nestkasten gezien. De waargenomen vogel is vermoedelijk dan ook een overvliegende standvogel.
11. **Roodpootvalk** (gezien op 13sep05) Broedt aan weerszijden van de Oeral met Hongarije en Slowakije als meest westelijke broedplaatsen. De Oost-Europese en Russische vogels trekken in een breed front naar het zuiden om via Oost-Afrika zuidelijk Afrika te bereiken. Bij oostenwind tijdens de trek kan verdrijving naar het westen voorkomen. De meeste Roodpootvalken worden in het najaar dan ook in het zuidoosten van het land gezien, meestal van half augustus tot en met de eerste helft van oktober.

12. **Pijlstaart** (gezien op 17sep05) Broedt in IJsland, Fenno-Scandinavië en Rusland en overwintert in West-Europa, het westelijk Middellandse Zee gebied en de Sahel zone. Pijlstaarten trekken in twee golven over Nederland: de eerste golf komt over tussen augustus en september en beperkt zich hoofdzakelijk tot het noorden van het land. De tweede golf komt van oktober tot november en deze blijven meestal pleisteren.
13. **Draaihals** (gezien op 24sep05). Nederland ligt aan de uiterst westelijke rand van het Euraziatische broedgebied. Tijdens de najaarstrek wordt deze maar zelden gezien: tussen 1 augustus en 30 november van de jaren 2000-2005 is de vogel 98x gemeld op trektellen.nl waarvan maar 20x over een telpost (de rest op een ringstation).
14. **IJsgors** (gezien op 04okt05) Broedt rond de poolcirkel (arctische toendra's) van de oude en nieuwe wereld en is daar grotendeels standvogel, slechts een klein deel trekt naar West-Europa. De vogels worden soms al vanaf eind augustus maar meestal vanaf eind september langs de Noordzeekust gezien. In het oosten en noordoosten van Nederland verschijnen de vroegste trekkers pas half september en begint de trek meestal pas half oktober tot eind november met een piek rond half november.
15. **Kleine rietgans** (gezien op 29okt05) Broedt en overwintert in drie verschillende gebieden. De Kleine rietganzen die we hier zien, komen vanaf Spitsbergen, maken in oktober een stop-over in Jutland (Denemarken) en trekken daarna door naar Nederland (West-Friesland) maar overwinteren voornamelijk in West-Vlaanderen. De trek over Nederland valt dan ook in tweeën uiteen: de eerste golf van begin oktober tot half november van Oost-Groningen naar West Friesland en de tweede trek golf van half november tot eind december als de vogels naar Vlaanderen vertrekken. De Kleine rietgans is in de vlucht, door in luidruchtige en wanordelijke groepen te vliegen, redelijk goed van de andere rietganzen te onderscheiden. Behalve aan het geluid is ook de donkere hals en lichte buik in de vlucht vaak goed te herkennen.
16. **Zeearend** (gezien op 29okt05). Werd tussen 1 augustus en 30 november van de jaren 2000-2005 slechts 33x gezien maar wel door heel Nederland. Komt voor in Groenland, Europa en Azië. Deze soort trekt alleen weg uit plaatsen waar het water bevriest of als gevolg van voedselschaarste.
17. **Huismus** (gezien op 29okt05) Is vrijwel overal standvogel maar kan zijn broedgebied onder invloed van droogte, koude of voedselschaarste tijdelijk verlaten. In Nederland worden van juni tot december verplaatsingen geregistreerd met pieken in juni (langs de kust) en tussen half september en eind oktober (overal in het land).

Nieuwe ondersoorten

18. **Toendrarietgans** (gezien op 30okt05) Deze ondersoort is eigenlijk niet echt een nieuwe ondersoort want hij werd op 07nov03 ook al waargenomen maar toen is er besloten om deze soort als "rietgans species" op te schrijven (dit is gecorrigeerd in de database op trektellen.nl en in het totaal overzicht). De Toendrarietgans (*Anser serrirostris*) broedt op de Toendra tussen Kanin en Taymir (populatie ongeveer 660.000) en overwintert in West- en Midden-Europa. In Nederland worden de aantallen bepaald door vorst en sneeuw in Oost- en Midden-Europa.

19. **Noordse "trompet" goudvink** (gezien op 31okt05) Ook dit is eigenlijk geen nieuwe ondersoort want werd ook al waargenomen op 13nov04 maar is toen genoteerd als "Goudvink" (dit is gecorrigeerd in de database op trektellen.nl en in het totaal overzicht). Deze vogels hebben een trompetachtige roep die zich duidelijk onderscheidt van de gebruikelijke "pju"-roep. Over de herkomst van deze ondersoort (als het al een aparte ondersoort van de Noordse Goudvink *Pyrrhula pyrrhula* is...) is onduidelijkheid. Deze trompet goudvinken lijken afkomstig te zijn uit de noordelijke Oeral gebieden. Waarnemers uit Scandinavië kenden deze trompetroep vorig jaar in ieder geval niet. Wel lijkt het een weerslag te zijn van een enorme invasie van Goudvinken dit jaar: Op 4 november vlogen er 7230 Goudvinken over Falsterbo. Van 1 augustus tot 7 november passeerden daar al bijna 8000 Goudvinken. Gemiddeld passeren er jaarlijks maar zo'n 800 Goudvinken Falsterbo. In Nederland en België werden ook grote aantallen Goudvinken gezien. Op 4, 5 en 6 november werden op de trektelposten van www.trektellen.nl bijna 2000 Goudvinken geteld waarvan er in ieder geval 805 als Noordse "trompet" goudvink zijn gedetermineerd.

Opmerkelijke zaken in 2005

Zwarte mezen invasie

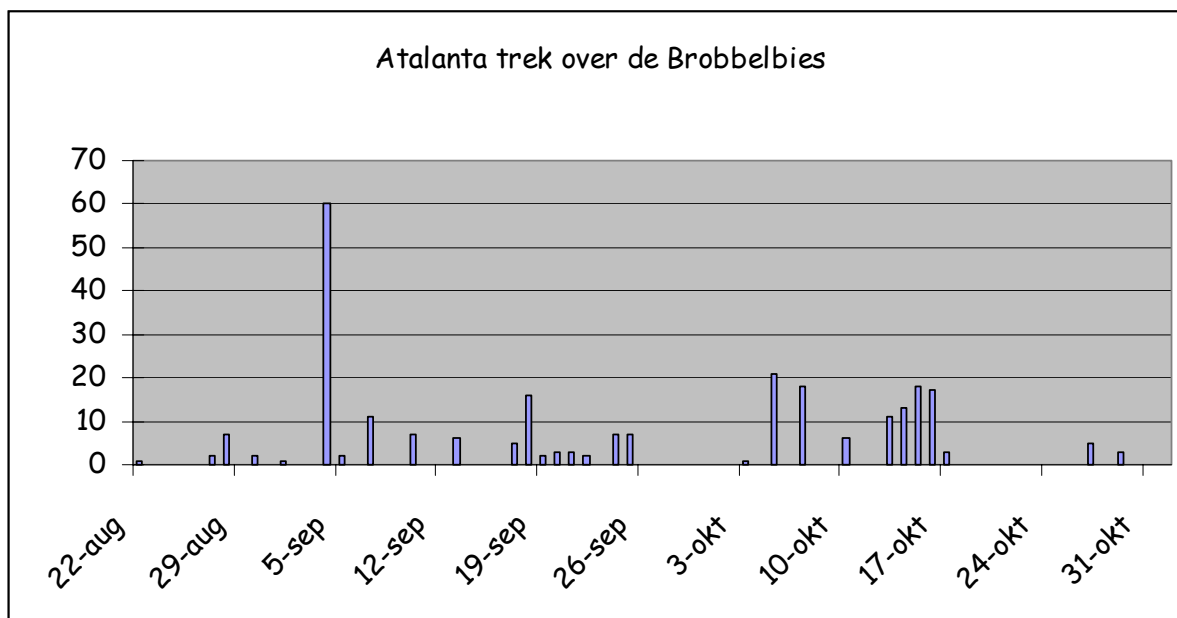
Eén van de opvallende dingen aan de Zwarte mees is dat de soort een vrij nauwkeurige tweejarige invasie cyclus heeft. De invasiejaren tussen 1980-2003 waren: 1981, 1983, 1985, 1989 (1987 dus niet, volgens de Nederlandse Avifauna 2, al waren de aantallen in december wel relatief hoog), 1991, 1993, 1996 (eigenlijk een jaar 'te laat' dus), 1997 (NL-record Vijfhoek Diemen: 28 september 4508), 1999, 2001 en 2003. Na de meeste invasiejaren werden in (bepaalde delen van) het land nog relatief veel Zwarte mezen gezien in de tweede helft van december. In 1996 en 1997 waren waarschijnlijk alle vogels weer verder getrokken want er was in december niets meer van te merken. Zoals al wel enigszins te verwachten was als je bovenstaand rijtje bekijkt was 2004 een slecht Zwarte mezen-jaar en zou dit jaar weer een goed jaar moeten worden! Tussen 28aug05 en 07sep05 vond er inderdaad een Zwarte mezen invasie in Nederland plaats. Op onze, in het open veld gelegen, telpost hebben we daar niet zoveel van meegekregen maar andere posten daarentegen wel!

Op het Internet (www.waarneming.nl) kon een mooie Zuidoost naar Noordwest-waardse beweging gezien worden. Dit is opmerkelijk vroeg omdat de mezen van Oost-Europese herkomst meestal pas in oktober verschijnen. Daarom zouden de Zwarte mezen hier uit de buurt moeten komen. Dit bezien, in combinatie met de korte tijd tussen afronding van de rui en begin van de waarnemingen, leken de vogels uit de regio Franse- en Belgische Ardennen / Eifel te komen.

De Zwarte mezen zijn op leeftijd te onderscheiden aan de hand van bepaalde jeugdkleedkenmerken; net als bij Koolmees en Pimpelmees zijn de uiteindelijk witte veerpartijen in het jeugdkleed nog geel. Alleen is bij Zwarte mezen dit wat lichter geel. Op de toppen van de armpendekveren is dit geel kort na uitvliegen nog duidelijk zichtbaar, maar door invloed van UV straling loopt dit al snel terug naar een meer cremige tint. Verder is het zwart wat doffer van kleur en heeft het gehele kleed natuurlijk een veel pluiziger indruk. De rui van jeugdkleed naar eerste winterkleed is voor de jongen van het tweede legsel zo ongeveer half augustus wel afgerond. In die ruiperiode zijn ze over het algemeen al wat aan het zwerven (een ringer heeft al eens een nestjong na twee weken al op drie km teruggemeld gekregen) maar daarna begint de dispersie pas echt. En dat valt dus mooi samen met de start van deze invasie

Trekvlinder over de Brobbelbies

Gerard van Aalst meldde op 30aug05 op trektellen.nl: "*Trek van Atalanta (10), Groot Koolwitje (4) en Klein Koolwitje (16). Ook al is die laatste eigenlijk niet echt een trekvlinder, toch duidelijk trekgedrag waargenomen!*" Naar aanleiding daarvan ben ik maar eens nagegaan hoe de vlindertrek over onze telpost is. In de volgende grafiek is de overtrek van de 260 Atalanta's van 2005 te zien. De trek lijkt niet sterk gepiekt maar het hoogste aantal op vier september viel samen met de melding van 24 Atalanta's door Gerard van Aalst een stukje verder op. Verder werden er die dag nog twee Gehakkelde aurelia's gezien. Het weer op die dag was ongewoon mooi: onbewolkt, ZO 1-2 en 26 graden! Andere vlinders die dit najaar gezien werden, waren op 13 augustus een Koninginnepage en op 15 oktober nog een Dagpauwoog.

De Atalanta (*Vanessa atalanta*) en de Distelvlinder (*Vanessa cardui*) zijn de bekendste trekvlinders. Samen met het Gamma-uiltje (*Autographa gamma*) zijn zij verantwoordelijk voor een groot deel van de jaarlijkse migrantenstroom. Hoewel de aantallen per jaar sterk uiteenlopen, worden jaarlijks ongeveer enkele duizenden atalanta's en meestal een kleiner aantal Distelvlinders waargenomen.

Trekvlinders die ons land bezoeken zijn meestal afkomstig uit landen rondom de Middellandse Zee, uit Midden-Europa, Klein-Azië en Midden-Afrika. Dit betekent dus dat ons land passerende trekvlinders in het voorjaar altijd de trekrichting noord of noordwest hebben. In het najaar slaat de trekrichting om. Veel vlinders die hier zijn opgegroeid (het nageslacht) gaan dan zuidwaarts. Dit fenomeen staat bekend als remigratie of terugtrek. De aanzet tot deze massale verhuizingen wordt vermoedelijk ingegeven door een verandering van de nachtlengte en (minimum)temperatuur. Dit geldt waarschijnlijk voor zowel dag- als nachtvlinders.

www.vlindernet.nl meldt over de Atalanta: Trekvlinder die bij ons alleen zachte winters kan overleven. Vanuit Zuid-Europa trekken de vlinders ieder jaar richting noorden. In goede trekjaren kan deze vlinder vrijwel overal worden gezien. In september kunnen groepjes trekkende Atalanta's worden waargenomen, vooral langs de kust.

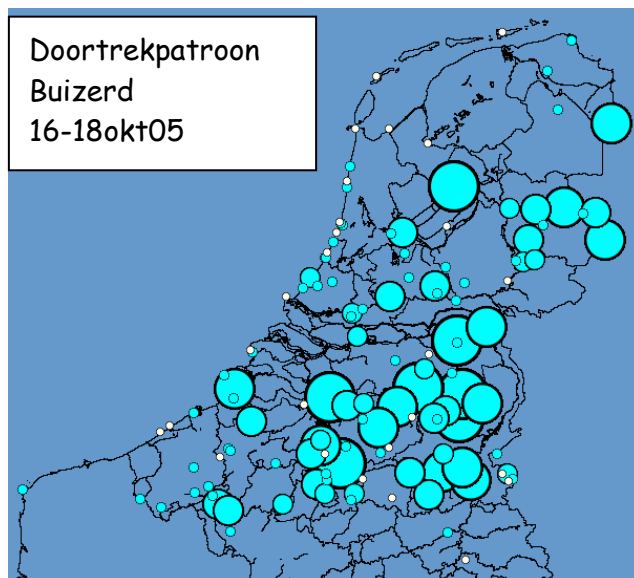
Barmsijzen invasie eind oktober 2005

vanaf eind oktober was er een Barmsijzeninvasie aan de gang. De vorige was rond 1995 dus is het niet zo vreemd dat je ze de laatste jaren nog niet eerder zag alhoewel de Kleine Barmsijzen wel had gekund. Het is een grote invasie. Er zijn zelfs een paar duizend vogels geringd. Op de vinkenbaan van Wassenaar is er op 13 november, tussen de 184 Grote- en vijftien Kleine barmsijzen, een Grote barmsijzen teruggevangen met een Chinese ring! Ook elders (Noorwegen, Zweden, Finland en België) zijn eerder Barmsijzen met Chinese ringen gevangen of, na in Europa te zijn geringd, in China

teruggevangen. Op de ringbaan in Castricum werden op 14 november maar liefst 1.639 Grote barmsijzen en vijf Kleine barmsijzen geringd (hierbij ook nog een Kleine Barmsijs met een Stavanger-ring)! Het lijkt er op dat de Grote barmsijzen de noordrand van het Euraziatische continent van oost naar west doorkruisen en misschien steken ze ook nog naar Alaska over want ook in Noord-Amerika komt de Grote barmsijs voor. In november zwierven er nog grote groepen door het land. Ze foerageren met name op uitgebloeide Teunisbloemen en dan blijkt hoe belangrijk het is dat niet overal alles wordt gemaaid, zo kunnen er nog massa's zangvogels van profiteren!

Gerichte Buizerd trek over ZO Nederland

In de derde week van oktober vond er een zeer gerichte trek van Buizerds plaats over Zuidoost Nederland. Vanaf 13 oktober trokken in Falsterbo (het zuidelijkste puntje van Zweden) grote groepen Buizerds over: 13 okt: 1.785, 14 okt: 824, 15 okt: 7.963 en 16 okt: 1.573 vogels). In totaal dus 12.145 Buizerds. Mede dankzij de toen heersende sterke oostenwind (zie ook Tabel 1) zijn deze vogels in grote getallen over Oost Brabant gevlogen (zie bijgaand kaartje). Hoogtepunt van de trek daar lag op maandag 17 oktober. Bij ons kwamen de vogels met name tussen 13.00 en 15.00 uur over de telpost.

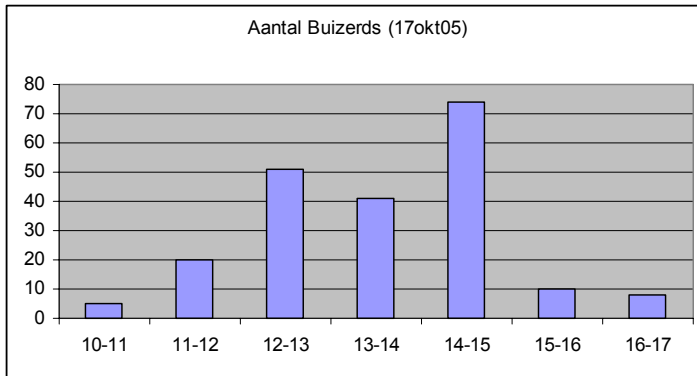
Datum	Loozerheide (Weert)	Strabrechtse Heide (Geldrop)	Lanschotse heide (Middelbeers)	Brobbelbies (Uden)	Totaal
16okt05	75	44	3 *	29	151
17okt05	413	359	395	209	1376
18okt05	137	95	61	128	421
Totaal	725	498	459	366	1948
	Rest van NL/B				7044

* na 12.00 uur is er niet meer geteld.

Stel dat de vogels van de Falsterbo-piek ook dezelfde vogels zijn van de piek in Brabant (hemelsbreed gemeten is de afstand tussen Falsterbo en Eindhoven ~1200 km) dan zouden deze Buizerds dus ongeveer 600 km per dag vliegen.

Op www.raptors-international.research.de is echter te vinden dat het volgen van een Breedvleugelbuijerd (*Buteo Platypterus*) met een gemotoriseerde hangglider een gemiddeld afstand van 40-150 km per dag werd afgelegd (grondsnelheid van 37,5-40 km per uur), de veel snellere, en actief trekkende Slechtvalk vliegt gemiddeld 185 km per dag. De langste dagafstand die ooit precies werd vastgelegd is 550 km voor een Visarend die van Genua naar Sardinië vloog, en 537 km voor een Schreeuwarend over de Sahara. Het lijkt er dus vooralsnog op dat we kunnen concluderen dat de vogels die in

de piek van Falsterbo langskwamen waarschijnlijk niet dezelfde als die wij hier in Brabant hebben gezien!

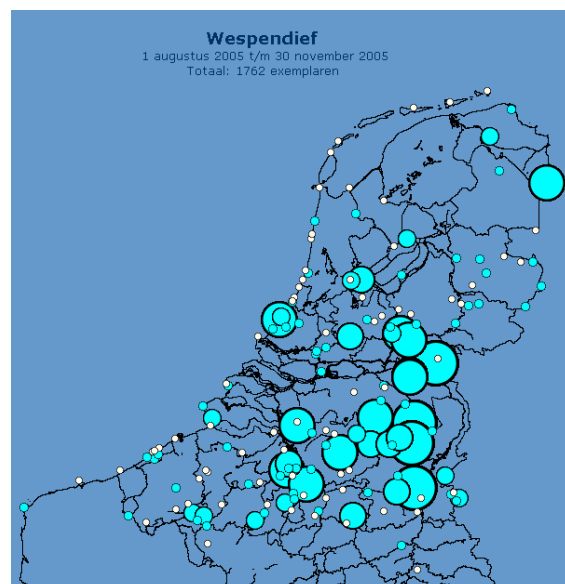

Yann Feryn, die de roofvogeltrekvoorspellingen doet voor Zuidwest Vlaanderen, gaat uit van de aanname dat de roofvogels beginnen door te komen vanaf de derde dag na de Falsterbo piek, met de Vlaamse piek op de vierde dag, en dan geleidelijk weer afnemend. Ze doen dit op basis van enkele

alleenstaande grote passages te Falsterbo in het verleden en de vergelijkingen met de trektellingen boven Vlaanderen. Volgens Nederlandse trektelcollega's komen ze nog veel vlugger aan, maar wij zitten natuurlijk noordelijker dan Yann, die dicht bij de Franse grens zit. Omdat de voorspelling van wanneer een "Falsterbobus" boven onze streken verschijnt zo ongeveer de moeilijkste oefening is die je je kunt bedenken (volgens Yann) moeten we hopen dat de er de komende jaren meer informatie loskomt van radio-gezenderde Buizerds die vanuit Scandinavië gevolgd worden.

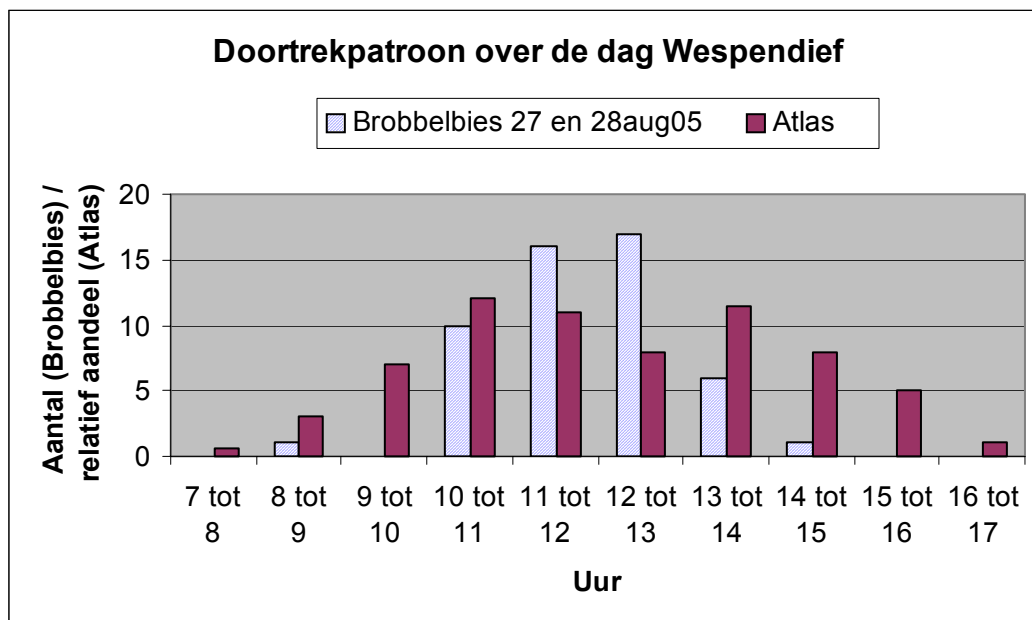
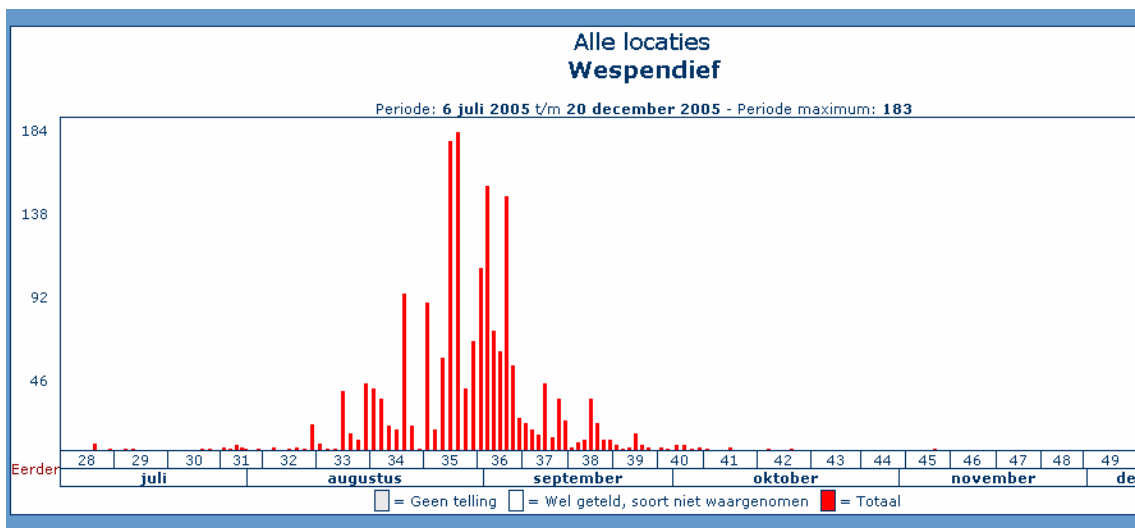
Doortrek van Wespendieven

De laatste week van augustus was de week van de Wespendieven op de Brobbelbies. Op 15aug05 zijn de lokale Wespendieven voor het laatst gezien, daarna zijn er alleen nog trekkende exemplaren over gekomen. Nooit eerder werden bij ons zoveel Wespendieven op trek gezien. Wat hier de reden van is weten we natuurlijk niet precies. Wat wel opvalt is dat er, in de twee voorgaande weken, in Falsterbo grote aantallen Wespendieven zijn geteld (2677 ex). Een aantal wat normaal niet gehaald wordt in deze tijd van het jaar. Op 16 augustus werden daar zelfs ruim 1600 Wespendieven geteld. Misschien dat wij deze vogels hier nu ook gezien hebben. Ondanks de westenwind zijn deze vogels toch over Oost-Brabant gevlogen. Alle andere telposten in Oost-Brabant hebben veel Wespendieven geteld de afgelopen week.

Werden er van 2000 tot 2005 in het totaal vijftien Wespendieven waargenomen, dit jaar werden er 71 gezien met een dagrecord van 30 op 27 augustus. Dit valt samen met de piek die voor de Wespendieventrek over Nederland en Vlaanderen werd gezien (zie grafiek). De "Vogeltrek over Nederland" vermeld hoge dagtotalen van 26 ex op 14aug77 over Ede en 22 ex. op 29aug92 over Geleen. Op 27 en 28 augustus kwamen de vogels mooi normaal verdeeld over de dag door (zie onderste grafiek). Dit is opvallend want de "Vogeltrek over Nederland" laat een ander doortrekpatroon over de dag zien (let op!: het histogram van de Atlas is slechts ter

illustratie van het doortrekpatroon over de dag dit zijn geen aantallen of percentages). Het patroon van de atlas is echter gebaseerd op 12x zo veel vogels (632 ex.).

Kleine alken invasie eind oktober

© Arie Ouwerkerk

Op zondag 23okt05 is er een wel heel speciale invasie geweest (en daarom wel leuk om hier te vermelden!): die van Kleine alken! Op Schiermonnikoog vlogen 3295 Kleine alken langs, terwijl op Terschelling ruim 1000 Kleine alken werden geteld, die alle naar west vlogen. Ben Wielstra (www.birdclubkatwijk.nl): "Een aanzienlijk deel moet achter de branding langs zijn gegaan (af en toe zag je wolkjes van witte stipjes uit golfdalen omhoogkomen) dus de telling kan slechts een zware onderschatting zijn. Vogels vlogen niet alleen over zee

maar ook (hoog) over het strand. Ik zal nooit meer hetzelfde naar Spreeuwenwolken

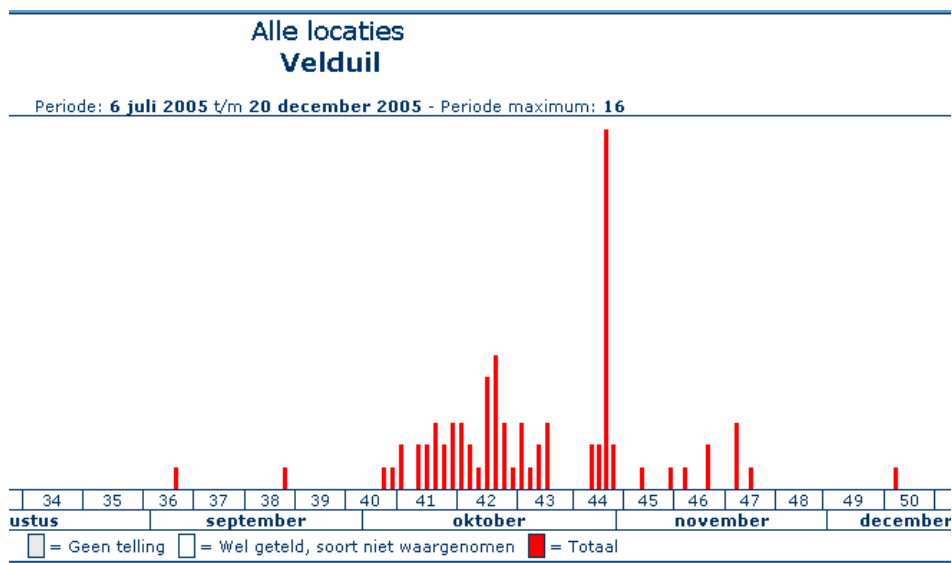
kijken... We hoorden van mensen dat ze zelfs overvliegende groepjes in de polders tegenkwamen. Zo zullen we dus ook een flink aantal gemist hebben. Soms vlogen vogels op nog geen 10 meter langs ons, ook grote groepen." Heel bijzonder is dat tientallen Kleine alken zelfs in het zoete water van het IJsselmeerbekken terecht kwamen. Nog nooit zijn er zoveel Kleine alken gezien in Nederland. Het fenomeen beperkte zich voorlopig tot het noorden van het land, want de aantallen aan de Hollandse en Zeeuwse kusten vielen hierbij in het niet. De Kleine alk, ter grootte van een forse spreeuw, broedt in hoogarctische gebieden in enorme kolonies, onder meer op Spitsbergen en Nova Zembla. Op de Noordzee overwinteren bijna een miljoen kleine alken. Aan onze kust worden ze vooral eind oktober-november gezien, in jaarlijks sterk wisselende aantallen. Buiten het broedseizoen is deze soort uitsluitend op zee te zien maar bij zware westerstormen lijden ze vaak "schipbreuk" en kunnen ze tot ver in het binnenland gezien worden (zo werd enige jaren terug een Kleine alk binnengebracht op het kantoor van Vogelbescherming. De vogel was opgeraapt op een kruispunt in Zeist). Bijgaande foto's zijn gemaakt op Terschelling door Arie Ouwerkerk: (www.pbase.com/arieouwerkerk). Hij merkte tevens het volgende op: sommige vogels waren kort ter plaatse, om meestal snel weer achter de rest aan te vliegen. Een paar honderd meter verderop profiteerde een juveniele Slechtvalk van de trek. Hij ving 2 Kleine alken boven zee; op zijn plukplaats op het strand lagen resten van 3 vogels. Enkele Slechtvalken zaten op het Schierse strand en grepen wild om zich heen wat alkjes uit de lucht. Eén vogel deed zich zeker aan vier kleintjes te goed. Ook probeerde een Slechtvalk kleintjes van het water te pakken. Soms zagen we groepen van zeker 10 stuks tp zitten dus dat was zeker het proberen waard. Als de diertjes opvlogen kwamen er wel weer wat nieuwe aangeland.

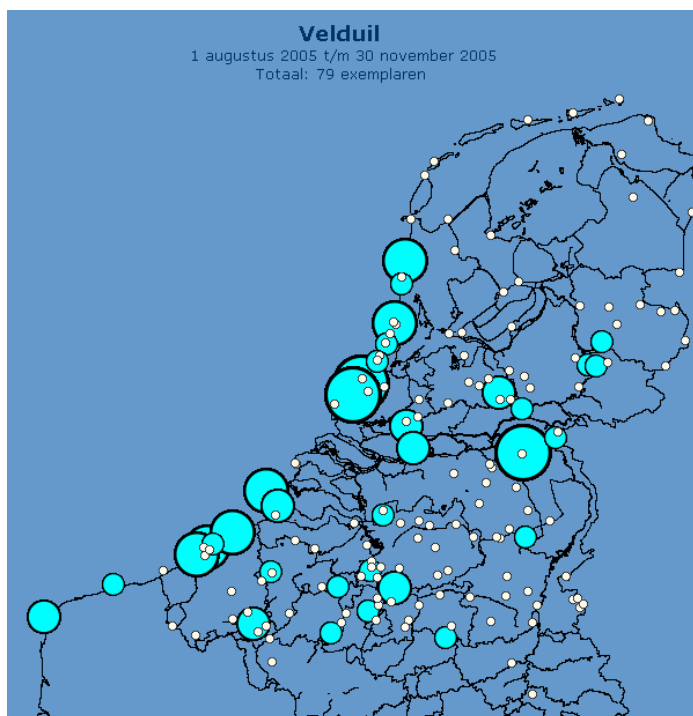
© Arie Ouwerkerk

Velduil

Net als vorig jaar zijn er weer relatief veel Velduilen gezien: tussen 13 oktober en 31 oktober werden er zes gezien. Op maandag 31 okt 05 zag Henk bij aankomst op de telpost zelfs twee Velduilen

bij het bankje, en één daarvan zelfs op de leuning!! In de grafiek (van Trektellen.nl) is de doortrek over Nederland en België te zien en op het kaartje de locaties waar ze gezien zijn. De meeste Velduilen worden dus langs de kust gezien maar de Brobbelbies springt er voor een binnenlandse telpost erg positief uit. Drie van de zes uilen werden overvliegend waargenomen en drie vertrokken vanaf het veld bij aankomst van de tellers. Waarschijnlijk is het landschap zeer geschikt om te foerageren tijdens de trek maar waarom we ze dan ook relatief veel overtrekkend zien is onbekend.

Vergelijking met voorgaande jaren

Tabel 4: Overzicht over 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 en 2005

Jaar	Augustus	September	Oktober	November	Totaal
Aantal teluren					
00-01	73:00	114:00	126:00	67:00	380:00
2002	99:00	112:00	67:00	38:00	316:00
2003	111:30	103:01	115:11	43:00	372:42
2004	74:29	89:49	148:12	30:07	342:37
2005	175:25	167:59	170:38	40:37	554:39
Totaal	533:24	586:49	627:01	218:44	1965:58
Aantal dagen					
00-01	14	31	31	16	92 / 213
2002	20	19	13	10	62 / 122
2003	23	20	22	12	77 / 122
2004	20	19	26	10	75 / 122
2005	28	30	29	12	99 / 122
Totaal	105	119	121	60	405 / 701
Aantal vogels					
00-01	3.069	17.415	51.296	10.062	81.842
2002	3.596	16.823	23.643	10.558	54.620
2003	3.500	4.886	34.822	14.952	58.160
2004	2.533	11.494	62.630	7.916	84.573
2005	4.765	11.699	109.131	191.21	144.716
Totaal	17.463	62.317	281.522	62.609	423.911
Aantal / uur					
00-01	42	235	407	150	215
2002	36	150	353	278	173
2003	31	47	303	348	156
2004	34	128	423	263	247
2005	27	70	639	470	186
Totaal	33	106	449	286	216
Aantal / dag					
00-01	219	562	1.655	629	890
2002	180	885	1.819	1.056	881
2003	152	244	1.583	1.246	755
2004	127	605	2.409	792	1.128
2005	170	390	3.763	1.593	1.462
Totaal	166	524	2.327	1.043	1.047
Hoogste telling per jaar			Totaal aantal soorten		
2000	3.356	13-okt-00		59	
2001	6.264	13-okt-01		92	
2002	10.609	20-okt-02		85	
2003	7.133	11-okt-03		94	
2004	7.283	19-okt-04		92	
2005	23.020	29-okt-05		116	
Totaal				142	

Als we alle jaren, dat er op telpost de Brobbelbies geteld is, vergelijken (tabel 5) is ook meteen te zien dat 2005 een topjaar is geweest en dat kwam met name door de goede oktober en november maanden. Augustus en september waren maanden met mooi weer waardoor er veel geteld is maar de aantallen in die maanden zijn erg laag. De uurgemiddelden bleven dan ook onder het langjarig gemiddelde over de eerste vijf jaren (36 en 121, respectievelijk, zie verslag 2004). Oktober en november lieten daarentegen ongekende aantallen zien met uurgemiddelden die respectievelijk 69% en 93% hoger waren dan het langjarig gemiddelde over de eerste vijf jaar (378 en 244, respectievelijk, zie verslag 2004). Samen met het feit dat er in de eerste drie maanden maar vier van de 91 dagen niet geteld is helpt natuurlijk records te breken.

Vergelijking met andere telposten in Nederland

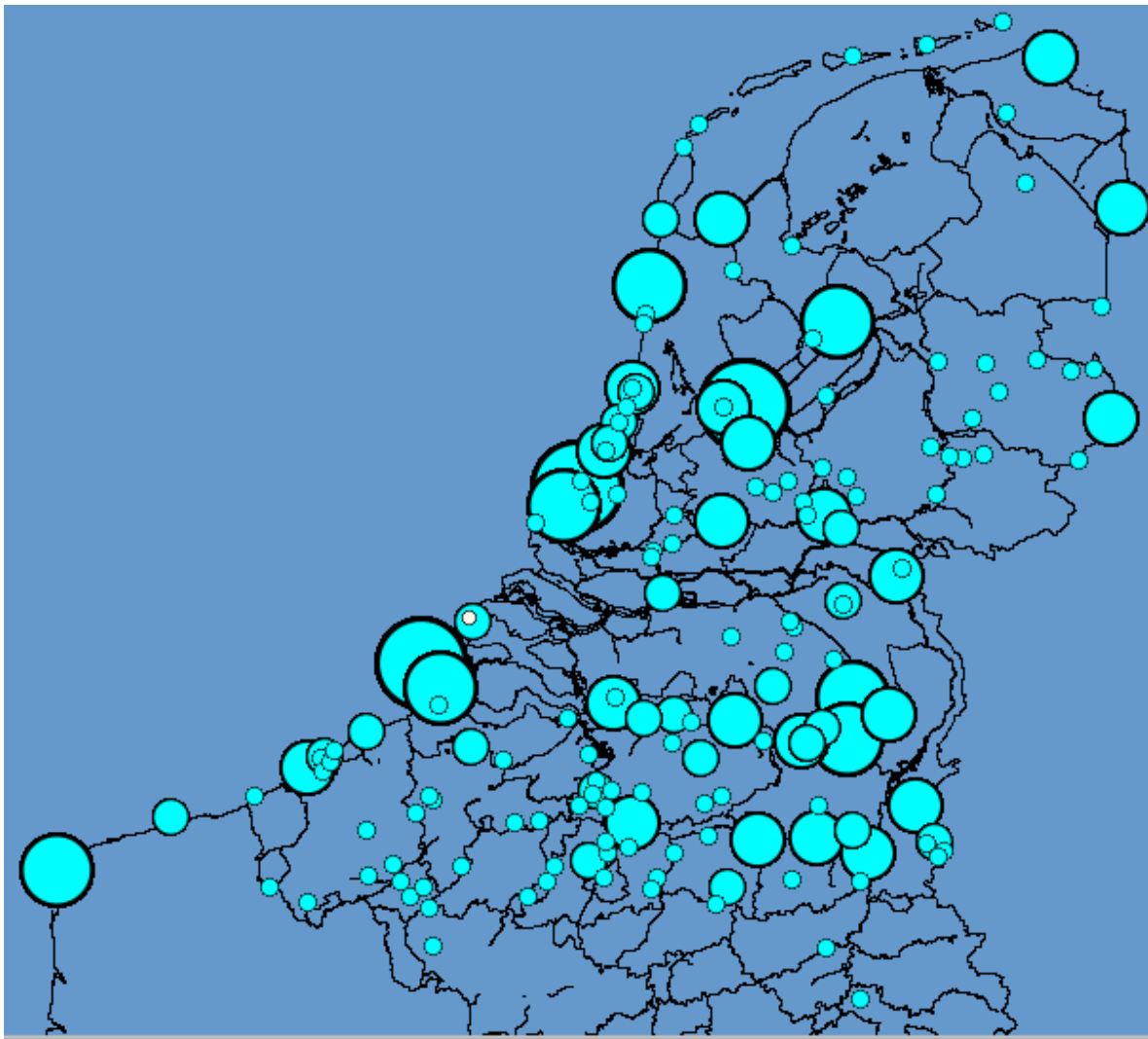
Ook dit jaar is het aantal telposten dat hun gegevens direct doorgeeft aan Trektellen.nl weer gestegen. In 2005 hebben er in totaal 91 Nederlandse, 76 Belgische, zes franse en 19 Britse telposten die regelmatig hun tellingen doorgeven. In de periode dat onze post bezet is geweest zijn er in totaal 17.311.766 vogels geteld en het kaartje op de volgende pagina geeft aan dat deze met name langs de kust en het IJsselmeer geteld zijn, met een zeer bescheiden aandeel van onze telpost. Sinds 01jan00 staan er nu 49.783.708 vogels in trektellen.nl wij hebben daar 423.910 exemplaren aan bijgedragen (0.85% van het totaal)

Dit jaar hebben we in onze telperiode (1 augustus tot 30 november) 554 uur en 39 minuten geteld, waarmee we op een verdienstelijke tweede plaats komen qua aantallen teluren in deze periode (zie Tabel 5)

Tabel 5 gemaakte uren van de Top nederlandse en lokale brabantse teposten

1	IJmeerdiijk, Almere	772:26
2	Brobbelbies-Noord (tussen Uden en Oss)	554:39
3	De Vulkaan (Den Haag)	547:01
4	Strabrechtse Heide	522:30
5	Loozerheide (bij Weert)	499:05
6	Mulderskop, Molenhoek (bij Nijmegen)	466:50
7	De Horde (Lopik)	394:15
8	De Blauwe Kamer	376:07
9	Huisduinen (zeetrek)	373:30
10	Scheveningen	372:51
11	Ketelbrug/Kamperhoek	364:23
12	Westkapelle	347:40
13	Brobbelbies-Zuid (tussen Uden en Oss)	280:50
14	Landschotse Heide (Middelbeers)	244:12
15	De Grootte Peel	229:43
16	Banischveld - Kampina	99:13
17	St Michielsgestel	66:17
18	Ruimel (bij Sint-Michielsgestel)	65:04
19	De Mosbulten	34:30

Doortrek van alle soorten over alle Nederlandse, Belgische en Franse telposten van trektellen.nl tussen 1 augustus en 30 november 2005 (hoe groter de cirkel, hoe groter het aantal vogels).

Vogelteldag 2005

Op zaterdag 1 oktober zijn 20 leden van onze club al vroeg uit de veren gegaan om mee te doen aan de Eurobirdwatch 2005. Zij hebben dit samen met 100 andere vogelwerkgroepen uit het land gedaan. Deze teldag werd georganiseerd in het kader van de Internationale Euro Birdwatch van Birdlife International, waarbij ruim 30 Europese landen aan mee telden.

Vogelwacht Uden e.o. telt al vele jaren de vogeltrek in de Maashorst. Dit wordt gedaan vanuit een vast lint door de Maashorst. Dit jaar is er vanuit 3 telposten geteld. Door middel van portofoons hebben de telposten communicatie met elkaar. De telgegevens zijn doorgegeven aan Vogelbescherming Nederland die ze landelijk verzameld en vervolgens doorgegeven heeft aan de Birdlife-partner in Turkije. In Turkije worden de Europese gegevens samengevat tot een rapport.

De weersvoorspelling die dag was al niet zo best, maar op hoop van zegen zijn we toch gestart. Al om 7:00 uur waren de drie posten bemand met tellijsten, portofoons en natuurlijk allerlei versnaperingen. Al direct werden er de meest fantastische soorten doorgegeven, van Rode wouw tot Keizerarend. Vermoedelijk waren deze vogelaars niet nuchter met tellen begonnen. Gelukkig of misschien wel jammer

werden we ontnuchterd door de regen. Diverse buien kwamen er over. Op de hoofdtelpost bij het vierlandenpunt hadden we al direct de tent opgezet, zodat we droog konden tellen. Ook onze winkel was tijdens het tellen present, diverse reclameblokken kwamen tussen het tellen door. Er werden vele zakken voer gekocht, maar of deze nu bedoeld waren voor deze teldag was niet geheel duidelijk. Rond 10:00 uur zijn de telposten 2 en 3 (het Benkske) ermee gestopt, het regende teveel. Wij (echte diehards) zijn ondanks de regen toch doorgegaan met tellen, na 11:00 uur trok het gelukkig goed open en de overtrekkende vogels namen toe. Echte aantallen hebben we deze dag niet meer gehaald. Opvallend waren wel de vele zwaluwen die deze dag nog overtrokken, 86 Boerenzwaluwen werden er geteld, met zelfs nog 2 Oeverzwaluwen ertussen. De krenten in de pap waren wel de Kruisbekken die met een geluid als kippenkuikens overkwamen.

Ook de catering was die dag weer als vanouds, broodje worst, erwtensoep en natuurlijk de vogelaarsbitter werden genuttigd.

De tellers die gestopt waren rond 10:00 uur zullen wel spijt gehad hebben, maar gelukkig kon iedereen nog tot eind november blijven tellen op onze telpost!!

Peter van de Braak

Tabel 6:Overzicht waarnemingen vogelteldag 2005

Vogelsoort	7.00-8.00	8.00-9.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	13.00-14.00	totaal
Aalscholver	1	4	11		12		22	50
Boerenzwaluw	11	10	12	1	8	43	1	86
Boomleeuwerik		1						1
Gaai				2				2
Geelgors		1						1
Graspieper		102	3	24	9	15	2	155
Groenling		1						1
Grote lijster	3	11			2			16
Oeverzwaluw					1	2		3
Kramsvogel			2					2
Kruisbek				21	6			27
Merel		1						1

Vogelsoort	7.00-8.00	8.00-9.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00	12.00-13.00	13.00-14.00	totaal
Gele kwikstaart	2	5						7
Gr. gele kwikstaart	1							1
Sijs		1						1
Sperwer				2		1		3
Spreeuw	11	8		95	15	5	15	149
Vink	1	2				1		4
Witte kwikstaart	6	5				1		12
Zanglijster				13	1			14
Totaal	36	152	28	137	48	68	40	534

Resultaten Euro Birdwatch 2005 (van www.vogelbescherming.nl)

In vierendertig landen in Europa tellen vandaag tienduizenden mensen zoveel mogelijk vogels tijdens hun trek vanuit het verre noorden naar het zuiden. De tellingen maken deel uit van de door BirdLife International georganiseerde Euro Birdwatch. In Nederland nemen vandaag ruim 100 vogelwerkgroepen aan dit evenement deel. Op 125 locaties zijn telpunten ingericht. Vogelbescherming Nederland verzamelt de gegevens.

Het weer: Bijna alle vogelwerkgroepen begonnen vanochtend vroeg de teldag met fikse regen. De tellers aan de kust hadden geluk, want daar klaarde het als eerste op. In het oosten van het land had men tot laat in de ochtend last van zware regenbuien, daarna klaarde het ook daar op. Vanmiddag zijn er zonnige perioden, afgewisseld met stapelwolken. Het blijft vrijwel overal droog. Er staat een matige tot vrij krachtige westenwind bij maxima rond 16 graden.

Verslag van de dag: Onder invloed van het slechte weer was de trek in het binnenland maar in beperkte mate waar te nemen, de zangvogeltrek viel tegen. Met slecht weer zijn aan de kust over het algemeen betere trekwaarnemingen te verwachten. Vrijdag (gisteren) waren er, door de toenemende westen wind, opvallend veel Jan van genten en Grauwe pijlstormvogels te zien. Vanochtend (westenwind 5-6) werden verder Noordse pijlstormvogels, Grauwe pijlstormvogels, Middelste jagers, 1 Vorkstaartmeeuw, Rosse franjepoten en Vale stormvogeltjes gezien. Bij goed weer is in het oosten van het land de roofvogeltrek gewoonlijk goed te volgen. Vanwege de harde wind en te weinig thermiek bleven indrukwekkende resultaten zoals vorig jaar echter uit. Zoals te verwachten staat de Spreeuw weer prominent op nummer 1.

De stand per 6 oktober 2005 was 201 soorten en in totaal 352.384 vogels

Uit Zweden vertrokken: Via de zuidpunt van Zweden maken in deze periode veel vogels de oversteek naar Denemarken. Zo verlaten veel vinken op het ogenblik Scandinavië: deze week zijn er 300.000 vinken (172.000 op donderdag) via Falsterbo naar het zuiden getrokken. Ze zijn vandaag niet massaal in ons land gesignaleerd. In tegenstelling tot vorig jaar, toen werden er 56.841 Vinken geteld. Ook 1136 Buizerden waagden de oversteek. De temperatuur in Zweden is aangenaam, een aantal soorten zoals de Koperwiek en Kramsvogels blijven daardoor nog wat langer hangen. Een staart van de Zwarte mezeninvasie van de afgelopen weken werd in de loop van de middag geteld (aantal van 757).

Opmerkelijke waarnemingen

1 Roodhalsgans (Oss)
1 Zwarte ibis (Nieuwkoop)
3 Graszangers (Bunschoten)
2 Kwakken (Hoeksewaard en Nieuwkoop)
4 Buidelmezen (o.a. Ketelmeer)
1 Bladkoning (Rottumeroog)

8 Visarenden
1 Zeearend (Flevoland)
2 Rosse franjepoten
1 Roodkeelpieper

Voorlopige Top-10 (Stand 06okt05)

Top 10 in 2005		Top 10 in 2004	
1. Spreeuw	172.879	1. Spreeuw	109.071
2. Kievit	22.678	2. Vink	56.841
3. Kokmeeuw	16.696	3. Graspieper	53.980
4. Grauwe gans	15.202	4. Bonte strandloper	33.536
5. Graspieper	12.546	5. Kievit	32.261
6. Goudplevier	7.557	6. Scholekster	29.981
7. Aalscholver	6.831	7. Kokmeeuw	21.576
8. Smient	6.664	8. Smient	16.221
9. Vink	6.547	9. Grauwe gans	15.644
10. Houtduif	5.624	10. Aalscholver	12.184

(In 2004 werden er ruim 520.000 vogels en 209 verschillende soorten geteld)

Hoe was het in de rest van Europa?

Met bijna 40.000 mensen en drie miljoen getelde vogels werden de records van voorafgaande jaren gebroken. In zo'n 35 landen werden 1400 tellingen, excursies of speciale evenementen, zoals wedstrijden voor kinderen georganiseerd. In de meeste landen telde men op twee dagen. Nieuw dit jaar waren landen als Armenië, Azerbeidzjan, Servië en Montenegro, Estland en Letland. In Armenië zag men de bedreigde Kleine torenvalk en een Roodvoorhoofdkanarie.

Top 3 van Europa

Spreeuw
Meerkoet!!
Vink

Competitie

Ieder jaar is iedereen weer benieuwd naar welke landen de meeste soorten hebben gezien. Zweden stond ook dit jaar weer bovenaan, niet vreemd daar veel vogels via Falsterbo in Zuid-Zweden de oversteek wagen. In totaal werden 259 soorten en 1788.620 vogels geteld. Spanje was overigens het land met de meeste deelnemers (22.500).

In Tabel 7 zijn de totalen, fenologie en dagmaxima te zien, over alle jaren dat er op de Brobbelbies geteld wordt.

Tabel 7: Totalen, fenologie en dagmaxima over de jaren 2000 tot en met 2005

	2000 - 2005	Totaal	Datum vroegste waarneming	Datum dagmax	Dagmax	Datum laatste waarneming
1	Fuut	1	07-sep-03	07-sep-03	1	07-sep-03
2	Aalscholver	5.660	01-aug-03	08-okt-04	348	30-nov-01
3	Grote zilverreiger	5	27-sep-03	08-okt-04	4	08-okt-04
4	Blauwe reiger	307	01-aug-03	09-okt-04	17	30-nov-02
5	Zwarte ooievaar	5	03-aug-02	03-aug-02	4	04-sep-05
6	Ooievaar	6	04-sep-05	14-sep-03	4	22-sep-01
7	Knobbelzwaan	35	09-okt-04	29-okt-04	9	10-nov-01
8	Kleine zwaan	143	26-okt-04	13-nov-04	32	26-nov-05
9	Wilde zwaan	3	03-nov-01	03-nov-01	3	03-nov-01
10	Rietgans	413	10-sep-03	07-nov-04	78	24-nov-02
11	Toendrarietgans	33	30-okt-05	07-nov-03	14	14-nov-05
12	Kleine rietgans	13	29-okt-05	31-okt-05	11	31-okt-05
13	Kolgans	5.089	09-okt-04	07-nov-04	1190	24-nov-02
14	Grauwe gans	5.228	02-aug-05	23-nov-04	493	29-nov-01
15	Canadese gans	7	17-aug-05	17-aug-05	4	17-sep-05
16	Brandgans	1	18-okt-03	18-okt-03	1	18-okt-03
17	Nijlgans	934	02-aug-03	23-nov-03	41	27-nov-04
18	Casarca	2	16-aug-05	16-aug-05	2	16-aug-05
19	Smient	114	14-sep-02	15-okt-05	90	27-okt-03
20	Wintertaling	19	10-aug-02	14-nov-04	8	17-nov-01
21	Wilde eend	163	01-aug-04	29-aug-05	17	18-nov-01
22	Pijlstaart	1	17-sep-05	17-sep-05	1	17-sep-05
23	Slobeend	5	28-aug-01	28-aug-01	5	28-aug-01
24	Kuifeend	5	16-aug-05	16-aug-05	5	16-aug-05
25	Wespendief	86	02-aug-02	27-aug-05	30	20-okt-02
26	Zwarte wouw	1	19-aug-01	19-aug-01	1	19-aug-01
27	Rode wouw	10	28-sep-03	09-okt-05	2	09-nov-03
28	Zeearend	1	29-okt-05	29-okt-05	1	29-okt-05
29	Bruine kiekendief	58	07-aug-05	04-sep-05	7	17-okt-01
30	Blauwe kiekendief	70	16-aug-03	25-okt-01	4	26-nov-05
31	Grauwe kiekendief	3	13-aug-05	26-aug-01	1	26-aug-01
32	Havik	94	04-aug-02	13-okt-01	4	29-nov-01
33	Sperwer	723	02-aug-02	19-okt-04	39	27-nov-04
34	Buizerd	1.793	01-aug-03	17-okt-05	209	23-nov-02
35	Bastaardarend	1	14-okt-03	14-okt-03	1	14-okt-03
36	Dwergarend	1	17-sep-04	17-sep-04	1	17-sep-04
37	Visarend	9	28-aug-05	28-aug-05	2	14-okt-05
38	Torenavalk	54	01-aug-01	30-sep-00	4	10-nov-01
39	Roodpootvalk	1	13-sep-05	13-sep-05	1	13-sep-05

	2000 - 2005	Totaal	Datum vroegste waarneming	Datum dagmax	Dagmax	Datum laatste waarneming
40	Smelleken	58	10-sep-05	18-okt-05	5	23-nov-01
41	Boomvalk	59	01-aug-03	11-aug-02	4	22-okt-00
42	Slechtvalk	16	21-aug-05	15-okt-05	2	30-okt-04
43	Scholekster	4	02-aug-02	02-aug-02	2	26-aug-01
44	Morinelplevier	6	09-sep-04	03-okt-03	1	05-okt-05
45	Goudplevier	323	02-aug-02	22-sep-02	69	30-nov-03
46	Zilverplevier	2	10-aug-05	10-aug-05	1	05-okt-05
47	Kievit	15.603	01-aug-03	28-okt-05	1741	30-nov-01
48	Bonte strandloper	7	22-sep-01	22-sep-01	7	22-sep-01
49	Kemphaan	1	21-aug-05	21-aug-05	1	21-aug-05
50	Watersnip	321	01-aug-02	19-aug-05	26	17-nov-01
51	Houtsnip	2	01-aug-04	17-sep-02	1	17-sep-02
52	Regenwulp	101	01-aug-04	01-aug-05	32	07-sep-05
53	Wulp	539	01-aug-05	24-aug-03	41	03-nov-05
54	Zwarte ruiter	3	08-aug-05	08-aug-05	2	26-sep-04
55	Groenpootruiter	13	01-aug-05	23-aug-03	2	29-sep-01
56	Witgat	20	01-aug-02	21-aug-05	3	11-okt-03
57	Bosruiter	1	22-sep-01	22-sep-01	1	22-sep-01
58	Kokmeeuw	2.455	01-aug-01	04-sep-05	179	30-nov-01
59	Stormmeeuw	602	01-aug-04	29-okt-04	74	30-nov-01
60	Kleine mantelmeeuw	256	01-aug-05	05-sep-05	65	19-okt-02
61	Zilvermeeuw	238	01-aug-03	17-aug-02	17	27-nov-04
62	Grote mantelmeeuw	39	02-aug-02	26-nov-05	20	27-nov-05
63	Holenduif	3.397	01-aug-01	13-okt-03	127	30-nov-01
64	Houtduif	63.155	01-aug-01	05-nov-05	6507	30-nov-01
65	Turkse tortel	10	01-aug-05	01-aug-05	4	27-nov-04
66	Zomertortel	95	01-aug-01	12-aug-01	9	18-sep-02
67	Halsbandparkiet	1	21-aug-05	21-aug-05	1	21-aug-05
68	Koekoek	7	01-aug-04	27-aug-05	2	10-sep-04
69	Velduil	12	07-okt-04	07-okt-04	2	31-okt-05
70	Nachtzwaluw	2	21-aug-03	21-aug-03	2	21-aug-03
71	Gierzwaluw	806	01-aug-03	08-aug-04	169	18-okt-04
72	Draaihals	1	24-sep-05	24-sep-05	1	24-sep-05
73	Zwarte specht	7	17-aug-05	07-okt-01	1	09-nov-03
74	Grote bonte specht	9	01-aug-03	01-sep-01	1	29-okt-05
75	Kleine bonte specht	2	04-sep-04	19-sep-00	1	19-sep-00
76	Boomleeuwerik	358	02-aug-02	19-okt-04	33	14-nov-04
77	Veldleeuwerik	34.059	02-aug-02	29-okt-05	4193	30-nov-01
78	Strandleeuwerik	1	20-okt-02	20-okt-02	1	20-okt-02
79	Oeverzwaluw	64	02-aug-02	02-aug-02	11	23-sep-00
80	Boerenzwaluw	35.325	01-aug-01	18-sep-02	2105	23-okt-03
81	Huiszwaluw	1.345	01-aug-03	01-sep-01	155	04-okt-02
82	Grote pieper	1	10-sep-05	10-sep-05	1	10-sep-05
83	Duinpieper	4	28-aug-05	08-sep-02	2	08-sep-02

	2000 - 2005	Totaal	Datum vroegste waarneming	Datum dagmax	Dagmax	Datum laatste waarneming
84	Boompieper	854	01-aug-03	13-aug-05	40	08-okt-02
85	Graspieper	40.039	01-aug-05	13-okt-01	2175	30-nov-01
86	Roodkeelpieper	20	01-sep-01	22-sep-00	3	02-okt-00
87	Waterpieper	3	15-okt-03	15-okt-03	1	23-nov-03
88	Oeverpieper	3	09-okt-04	28-okt-01	1	28-okt-01
89	Gele kwikstaart	2.626	01-aug-03	04-sep-04	290	01-nov-03
90	Gr. gele kwikstaart	70	09-aug-05	02-okt-04	5	13-nov-05
91	Witte kwikstaart	4.521	01-aug-01	11-okt-03	131	25-nov-01
92	Winterkoning	4	10-nov-01	18-nov-01	2	18-nov-01
93	Heggemus	153	14-aug-05	03-okt-05	12	23-nov-01
94	Roodborst	1	15-nov-02	15-nov-02	1	15-nov-02
95	Zwarte roodstaart	3	28-aug-04	28-aug-04	2	20-okt-02
96	Paap	164	09-aug-05	26-sep-01	11	17-okt-01
97	Roodborsttapuit	60	18-aug-02	19-sep-02	6	10-nov-02
98	Tapuit	88	01-aug-03	19-sep-04	6	17-okt-01
99	Beflijster	2	13-okt-04	13-okt-04	1	17-okt-04
100	Merel	129	20-aug-05	02-okt-05	14	26-nov-05
101	Kramsvogel	3.840	14-sep-05	28-okt-05	730	30-nov-02
102	Zanglijster	2.169	09-sep-01	15-okt-01	392	09-nov-03
103	Koperwiek	13.207	09-sep-05	28-okt-05	4389	17-nov-01
104	Grote lijster	1.171	01-aug-03	19-okt-04	316	13-nov-05
105	Bosrietzanger	2	29-aug-05	29-aug-05	1	09-sep-05
106	Grasmus	14	04-aug-02	11-aug-02	3	08-sep-02
107	Zwartkop	3	03-aug-02	28-sep-01	1	28-sep-01
108	Tjiftjaf	47	27-aug-05	24-sep-05	5	06-okt-00
109	Fitis	5	02-aug-03	02-aug-03	1	28-sep-05
110	Goudhaantje	2	02-okt-05	12-okt-03	1	12-okt-03
111	Staartmees	46	07-sep-05	23-sep-01	12	03-nov-05
112	Zwarte mees	39	04-sep-05	04-sep-05	22	13-okt-05
113	Pimpelmees	57	29-aug-05	22-sep-01	5	23-nov-01
114	Koolmees	40	19-sep-04	04-okt-03	6	05-nov-05
115	Boomklever	1	10-sep-05	10-sep-05	1	10-sep-05
116	Klaptekster	6	12-okt-03	12-okt-03	2	18-okt-05
117	Gaai	90	21-sep-05	07-okt-04	15	07-nov-04
118	Ekster	1	05-okt-03	05-okt-03	1	05-okt-03
119	Kauw	6.094	04-aug-02	15-okt-03	503	30-nov-01
120	Roek	1.079	23-sep-00	30-okt-05	140	27-nov-04
121	Zwarte kraai	520	01-aug-01	05-aug-01	54	05-nov-00
122	Bonte kraai	1	27-okt-03	27-okt-03	1	27-okt-03
123	Spreeuw	88.084	01-aug-03	20-okt-02	8875	30-nov-02
124	Huismus	1	29-okt-05	29-okt-05	1	29-okt-05
125	Ringmus	1.416	01-aug-04	14-okt-01	95	29-nov-01
126	Vink	65.062	01-aug-01	29-okt-05	5206	30-nov-01
127	Keep	1.868	27-sep-02	06-nov-05	191	30-nov-01

	2000 - 2005	Totaal	Datum vroegste waarneming	Datum dagmax	Dagmax	Datum laatste waarneming
128	Europese kanarie	1	10-nov-01	10-nov-01	1	10-nov-01
129	Groenling	314	01-aug-01	11-okt-03	23	30-nov-02
130	Putter	149	03-sep-03	10-okt-05	17	30-nov-01
131	Sijs	629	04-sep-05	11-okt-03	30	30-nov-02
132	Kneu	5.298	01-aug-01	29-okt-05	258	30-nov-01
133	Barmsijs	14	24-sep-05	14-nov-05	5	17-nov-01
134	Kruisbek	244	25-aug-01	28-okt-05	42	30-nov-02
135	Goudvink	13	14-okt-01	06-nov-05	6	13-nov-04
136	Noordse "trompet" goudvink	6	31-okt-05	05-nov-05	3	13-nov-04
137	IJsgors	6	04-okt-05	05-nov-05	2	06-nov-05
138	Sneeuwgor	3	28-okt-03	28-okt-03	1	20-nov-04
139	Geelgor	1.070	04-aug-01	03-nov-01	76	30-nov-01
140	Ortolaan	4	07-sep-03	07-sep-03	2	09-sep-05
141	Rietgor	1.524	03-aug-03	14-okt-01	57	30-nov-01
142	Grauwe gor	2	17-sep-01	17-sep-01	1	22-sep-01
Niet gedetermineerd		602				
	TOTAAL	423.911				

Leo Ballering, Januari 2006